

th-berichten

weekblad voor
personeelsleden
en studenten
van de th eindhoven

Rectorale rede 1978

Wet Herstructurering versus nota-Pais

'De nota Hoger Onderwijs voor Velen is er een in het kader van de korte- en middellange-termijnplanning met een bescheiden achtergrond van wat langere adem. Het centrale thema is de zorgenpiek rond 1985 te voorkomen; in 1990 is de omvang weer als in 1978 en zijn de nullijnzorgen verleden tijd. Tegen deze achtergrond zie ik van de invoering van de ideeën uit de nota-Pais minder korte-termijnwinst dan bij invoering van de herprogrammering (de uitwerking van de ideeën van de Wet Herstructurering; Red.). Redelijkerwijs zou - indien uitvoerbaar gebleken - er een toenemende bezuiniging volgen, die rond 1990 niet meer zo nodig zou zijn'.

Joop van Dongen

Dat zei de rector magnificus van de TH, prof.dr. P. van der Leeden, afgelopen maandag in zijn rede ter gelegenheid van de opening van het academisch jaar 1978-1979.

In die rede stelde hij drie vragen centraal:

- is de voorgestelde tweefasenstructuur van het w.o. een noodzakelijke en/of goede stap op weg naar het w.o. van de toekomst en hoe gaat het hoger onderwijs er dan uitzien?
- overweegt het korte-, middellange- of lange-termijnbeleid?
- zal er beslist gaan worden op grond van economische, financiële, sociale of politieke motieven of zijn argumenten van onderwijskundige aard maatgevend?

Gebrek aan slagvaardigheid

In zijn rede schetste prof. Van der Leeden de ontwikkeling sinds 1960, toen de omvang van het w.o. snel en ongelijkmatig over de studierichtingen verdeeld bleef groeien en er de tendens ontstond de oplossing te zoeken in de richting van minder onderwijs aan meer studenten. Vervolgens kwam er de WUB, maar de daarin beoogde doelmatigheid uit zich hoofdzakelijk in een beklemmend gebrek aan slagvaardigheid van alle bestuursorganen. 'De inspraakprocedures, zoals die vorm kregen in het Planning Overleg Orgaan, zijn zelfs voor de colleges van bestuur niet of nauwelijks meer te volgen; mede daardoor breidt het overleg zich qua omvang en inhoud van de thematiek op snelle en onoverzichtelijke wijze uit'. Als derde punt in zijn ontwikkelingschets noemde de rector de wet Herstructurering met haar lange voorgeschiedenis en het vele werk dat doorvoering (de herprogrammering; Red.) ervan vroeg. Tenslotte herinnerde hij aan het postacademisch onderwijs. Vervolgens ging hij over naar de nota 'Hoger onderwijs voor velen', kortweg nota-Pais genaamd, die de intentie tot afstel van de herprogrammering in zich heeft.

de nota-Pais noemde de rector het idee dat de middelen binnen het raam van de zg. reële nullijn voor het w.o., geldend tot 1982, niet toereikend zijn om de zojuist gereedgekomen herprogrammering ook maar bij benadering te kunnen uitvoeren.

Die nullijn betekent gelijkblijvende

Prof. dr. Van der Leeden: in 1990 nullijnzorgen verleden tijd.

Eerder in zijn rede had hij die nota al verweten dat ze in concreto niet over het hoger, maar slechts over het wetenschappelijk onderwijs gaat. Hij verzuchtte daarbij dat er nog wel enige regeringen zullen komen en gaan vóór de overheid de samengang van w.o. en h.b.o. in één wet geïncorporeerd zal hebben. 'Dit geldt zeker zolang de overheidsvisie wisselt met de regering'.

Drievoudige minlijn

Als officieel aangrijpingspunt voor

middelen voor het totale w.o. bij toenemende totale studenteninstroom. Voor het technisch wetenschappelijk onderwijs betekent dat in feite een drievoudige minlijn, omdat de studenteninstroom daar relatief achterblijft. Aan de t.h.'s is dus sprake van meer studenten, minder plaatsen (nullijn) en minder salaris per plaats ('slanke lijn').

In verband met het feit dat dit najaar in de Tweede Kamer een principe-beslissing genomen moet worden over het te kiezen spoor

(vervolg zie pag.4)

In Tilburg:

Studenten verstoren rectorale rede

Prof.dr. J. van Dijck, rector magnificus van de Katholieke Hogeschool in Tilburg heeft afgelopen maandag zijn rede bij de opening van het academisch jaar niet uitgesproken. De bijeenkomst in de aula van de hogeschool werd verstoord door studenten uit protest tegen de afwijzing van een kandidaat voor de functie van hoogleraar Politieke Economie en Maatschappelijke Orde, door het Tilburgse stichtingsbestuur.

De voorzitter van het bestuurscollege drs. J. Verster kreeg bij zijn openingswoord al met gejoel van de studenten te maken. Even later werden twee duiven in de zaal losgelaten en werden spandoeken met leuzen omhoog gestoken. Daarna lieten enkele studenten ook nog rookbommen ontploffen op het podium, maar toen hadden de genodigden al de aula verlaten en had men de bijeenkomst reeds beëindigd.

sg-actueel

maandag 12.45 uur, auditorium

Spreker: Hr. Rahal B.M. L.'Hachmi

lid v/h com. Marokkaanse arbeiders Nederland

'Marokkaanse arbeiders in Nederland'

Graag suggesties voor volgende afleveringen bij Studium Generale, tel. 2070.

Röntgenonderzoek

Op 14 en 15 september a.s. zal deze mogelijkheid opnieuw worden geboden. Op deze data zal door de SOTU een onderzoekauto worden geplaatst voor de ingang van het hoofgebouw aan de zuidzijde. Om lang wachten te voorkomen is een tijdschema opgesteld volgens alfabetische indeling. Er wordt verwacht, dat iedereen zich aan dit schema zal willen houden. Zou dit absoluut onmogelijk zijn, dan kan ook op een andere tijd aan het onderzoek worden deelgenomen. Mocht u één week voor de onderzoekdata nog geen bericht hebben ontvangen, dan wordt u verzocht contact op te nemen met de bedrijfsgeneeskundig dienst, tel. 2440.

In dit nummer o.a.:

Promotie-onderzoek over binnenklimaat

(pag. 3)

Aangepaste technologie krijgt steeds meer erkenning

(pag. 5)

Vertrek mr. Van Eerde

(pag. 7)

Nederlandse universiteiten openen studiejaar

(pag. 8)

Prof. Eykhoff over 'nota Hoger Onderwijs voor Velen'

Donderdag 31 augustus werden door de dekaan, toen nog ad-interim van de afdeling Elektrotechniek, prof.dr.ir. P. Eykhoff, aan 22 afgestudeerde E-ingenieurs de diploma's uitgereikt.

Door prof. Eykhoff werden toen enkele beschouwingen uitgesproken over de nota 'Hoger Onderwijs voor velen'. Prof. Eykhoff merkte op dat het een traditie is om bij feestelijke gelegenheden als deze even stil te staan bij aspecten, die van direct of indirect belang zijn voor techniek en samenleving in deze tijd. Er komt een sterke problematiek op letterlijk beklemmende wijze op ons af, aldus prof. Eykhoff, die vervolgde: 'Zij die niet geheel vreemd zijn in de wereld van het wetenschappelijk

onderwijs zullen al bevroeden dat ik doel op de nota van de minister van Onderwijs en Wetenschappen, getiteld: 'Hoger Onderwijs voor Velen'.

Akkoord, de titel *doet* het goed, hij suggereert een spreiding van kansen; - op zichzelf een uitermate nastrevenswaardig doel dat dan ook politiek goed in de markt ligt. Het is een mooie vlag! Laten we echter even kijken welke lading door deze vlag gedekt wordt. Is het een goed gebalanceerd, wel overwogen en voldoende gedocumenteerd plan om het Nederlandse wetenschappelijk onderwijs bij te stellen en aan te passen aan de eisen van de tijd? Verre van dien!

U zult van mij niet verwachten dat

ik hier en nu tracht een uitspraak te doen over het *totaal* van het universitaire onderwijs, maar dat ik mij beperk tot het *technisch-wetenschappelijk* deel ervan. Welnu, dan moeten wij constateren:

- dat de nota botweg stelt dat de opleiding gestructureerd zal moeten worden als een eerste fase van 4 jaar, zonder daarbij aan te geven hoe zo'n 4-jarige TH-opleiding en de eveneens 4-jarige opleiding aan een HTS zich tot elkaar zouden moeten verhouden t.a.v. doelstellingen en inhoud;

- dat in de betreffende nota het begrip wetenschappelijk, zoals gebruikt in de Wet op het wetenschappelijk onderwijs bij de opdracht aan de universiteiten, op een onverantwoorde wijze wordt uitgehold;

- dat slechts een percentage van de studenten die de eerste fase afronden toegang zal hebben tot de tweede fase. Op basis van getallen die de minister noemt, moeten we concluderen dat de bangste verwachtingen die hieromtrent gekoesterd werden, nog niet bang genoeg waren. Het zal er op neer komen, dat slechts ca. 7 procent van de studenten uit de eerste fase zou mogen doorgaan, en daarmee op het niveau gebracht zouden worden wat wij thans met 'ingenieurs' aanduiden;

- dat in de argumentering voor een dergelijk onderwijssysteem op een buitengewoon oppervlakkige en onvolledige wijze wordt verwezen naar het Angelsaksische opleidings-systeem, zonder ook maar enigszins aan te duiden hoe dit functioneert t.a.v. randvoorwaarden, zoals de middelbare schoolopleiding, toelatingsexamens voor de universiteit, 'Honors Courses', de rol van

professionele organisaties t.a.v. de kwalificaties van ingenieurs, etc.; - dat de nota volledig voorbijgaat aan het feit dat Nederland een klein land is dat moet functioneren in een mondiaal bestel en dat het er daarom goed aan zou doen om degelijk te kijken naar opleidingsvormen en -inhouden in de andere hooggeïndustrialiseerde landen; - dat het probleem van de onderlinge afstemming van het technisch-wetenschappelijk en het hoger-technisch onderwijs geen stap dichterbij een oplossing gebracht wordt; dit probleem is al vele jaren door diverse regeringen ter oplossing naar de toekomst geschoven en ook thans gebeurt hetzelfde.

Op vele terreinen van het wetenschappelijk onderwijs is in de afgelopen jaren serieus en met grote inzet gewerkt aan de herprogrammering. Tegenover de hieruit voortgekomen resultaten stelt de minister nu een stuk dat, althans t.a.v. het technisch-wetenschappelijk onderwijs, alleen maar de kwalificatie kan meekrijgen: 'Politiek - aantrekkelijk, maar voor het onderwijs desastreus'.

Helaas moeten wij wederom constateren dat er nog steeds een grote kern van waarheid zit in een uitspraak die een van onze collega's ettelijke jaren geleden deed: 'er wordt met de universiteiten gesold op een manier, alsof er voor iedere universiteit nog een gaaf exemplaar achter de hand is'.

Naast de grove verspilling van tijd en energie die het gevolg is van dit gesol moeten we inzien dat, uiteraard, ook de frustraties binnen het wetenschappelijk onderwijs hoog oplopen. Zal het zover komen dat we als kroonbenoemden moeten overwegen, onze opdracht maar

(vervolg zie pag. 4)

Nieuwe E-ingenieurs horen aandachtig toe bij de door prof. Eykhoff uitgesproken beschouwingen over de 'Nota Hoger Onderwijs voor Velen'.

Docenten doceren

De onderafdeling W en M organiseert voor docenten een cursus over Wetenschap en Maatschappij en een cursus Wetenschapsvoorlichting. Het is een prijzenswaardig initiatief: om vele redenen is het nuttig docenten de gelegenheid te bieden zich op wetenschappelijk niveau in dergelijke onderwerpen te verdiepen. Die gelegenheid dient dan echter wel geboden te worden op een tijd dat docenten er ook gebruik van kunnen maken. Helaas nemen deze cursussen de gehele vrijdagmiddag in beslag gedurende een vol semester. Wanneer er docenten zijn die zoveel tijd over hebben dan is er

open opinies

sprake van een opvallend slechte roosterplanning of van een te geringe taak.

Cursussen voor docenten dienen buiten de college-perioden gehouden te worden en zodanig geconcentreerd te worden dat aan docenten in bv. 15 uur i.p.v. 15 middagen voldoende informatie gegeven wordt om zelf verder te studeren. Het lijkt alsof de onderafdeling W en M zowel de taken als de studiec capaciteiten van docenten schromelijk onderschat. Namens het bestuur van de afdeling der Technische Natuurkunde

J.A. Beun.

Beun-hazen op vrijdagmiddag?

De opmerkingen van de heer Beun, namens het bestuur van de afdeling der Technische Natuurkunde gedaan, vragen om enig commentaar:

open opinies

- Waarom zouden docenten op vrijdagmiddag geen tijd hebben? Zij besteden 40 procent van hun tijd aan onderzoek en kunnen die tijd i.h.a. zelf indelen. 50 procent van hun tijd besteden ze aan onderwijs, en ook die tijd kunnen ze zelf indelen, afgezien van de 'contact-uren' die op het rooster staan. Of meent het afdelingsbestuur soms dat de cursussen Wetenschapsvoorlichting en 'Wetenschap & Maatschappij' buiten de onderwijs/onderzoek-taak vallen? Er kan nog op gewezen worden dat het artikel over 'maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef' in de wet specifiek gekoppeld is aan de 'beoefening van de wetenschap'.

- Het is bevreemdend dat de afdeling Natuurkunde nu pas met zijn commentaar komt; een identieke cursus Wetenschapsvoorlichting werd vorig jaar reeds gehouden. De cursus 'Wetenschap & Maatschappij' is (omdat de voorbereidingen wat lang duurden) liefst drie-maal in het college van decanen aan

de orde geweest, ter fine van advies: toen werd van de afdeling Natuurkunde niets in deze zin vernomen.

- De cursus Wetenschap & Maatschappij zal trouwens geen gehele doch een halve vrijdagmiddag in beslag nemen.

- De vrijdagmiddag is de middag dat er de minste roosterverplichtingen zijn, dezelfde reden als waarom ook oraties en promoties bij voorkeur vrijdags plaatsvinden.

- Om goede onderwijskundige redenen zijn de cursussen niet opgezet volgens het model 'informatie gevolgd door zelfstudie' dat de afdeling Natuurkunde voorstaat, maar volgens het model 'zelfstudie resp. zelfwerkzaamheid gevolgd door toelichting en discussie'.

De suggesties van Beun dat docenten die aan een van de beide cursussen meedoen tijd *over* hebben, is enigszins bekrompen. Wie het 'nuttig vindt dat docenten de gelegenheid geboden wordt zich in dergelijke onderwerpen op wetenschappelijk niveau te verdiepen', moet zijn rooster zó kunnen plannen dat er van de geboden gelegenheid ook inderdaad gebruik gemaakt kan worden. Wie dat wel kan, demonstreert geen te geringe taak. Wie het niet kan, demonstreert wel een te geringe visie.

E. van Hengel, bureau Studium Generale

A. Sarlemijn, vakgroep Filosofie
A. Vervoorn, vakgroep Toegepaste Taalkunde

kladjes

Onderstaande advertentierubriek 'Kladjes' is een servicierubriek voor de lezers van TH-Berichten. Men kan er, zonder commerciële bijbedoelingen, zaken en diensten te koop aanbieden of vragen in de particuliere sfeer.

Kladjes moeten schriftelijk bij de redactie worden ingediend en mogen ten hoogste 25 woorden bedragen. Er zijn geen kosten aan verbonden; de redactie beslist over plaatsing.

Gevraagd van maandag tot en met vrijdag lift van Son naar station Eindhoven. 's Morgens 8.00 uur station, 's avonds 18.20 uur naar Son terug. Tegen redelijke vergoeding. M. van Veelen, Willemstraat 17, Son. Tel. 04990 - 2946.

Huis te huur gevraagd in Eindhoven m.i.v. sept. - jan., huur max. ca. f 550,-. Brigit en Martien, Havenstraat 9, Eindhoven, tel. 040 - 122379 of 04930 - 3732.

Met wie kunnen wij (twee meisjes) tijdens een stageperiode dagelijks meerijden tussen Eindhoven en Nijmegen? Tussen half negen en half zes. Riet Martens, tel. 080 - 220178.

Gevraagd: oude foto's zoals daguerro-, ambro- en tintypes, in cassettes, lijstjes of los; albums etc. Ook aanverwante photographica, oude camera's. Th. Berben (secre. Fotoclub THE), tel. 040 - 533913.

Te koop: 1 trekhaak voor Opel-kadett 76-77; 1 autoradio met voorkeur toetsen L-M-golf; 1 autocassette recorder stereo. Th. Brooks, SH 1.11, tel. 117421.

Minder energieverbruik -toch behaaglijk

Dat het met betrekkelijk eenvoudige maatregelen mogelijk is, het energieverbruik in gebouwen en woningen te verminderen en de behaaglijkheid van de gebruikers te verhogen, bewijst een promotie-onderzoek aan de Technische Hogeschool Eindhoven. Ir. J.T.H. Lammers zal op vrijdag 8 september promoveren op het onderwerp 'Human factors, energy conservation and design practice'. Daarin beschrijft hij o.a. hoe bij een nieuw type schoolgebouw in Lelystad met simpele middelen de verwarmingskosten met zestig procent konden worden teruggebracht. Ook doet hij voorstellen de bouw en opzet van overdekte zwembaden anders aan te pakken. In de huidige overdekte baden voelen geklede personen zich onbehaaglijk vanwege de veel te hoge temperatuur. Het energieverbruik van de baden is zeer hoog. Ir. Lammers stelt een andere wijze van verwarming voor door middel van stralingspanelen. In het proefschrift wordt ook een computerprogramma beschreven dat gebouwen beoordeelt op behaaglijkheid en energieverbruik.

Weinig aandacht

Ontwerpers en makers van woningen en gebouwen hebben volgens ir. Lammers nog te weinig aandacht voor het feit, dat de gebruiker zich er 'happy' moet kunnen voelen. De laatste jaren wordt weliswaar - mede als gevolg van de energiecrisis - hard gewerkt aan energiebesparende maatregelen. Er zijn ook landelijke isolatieprogramma's. Aan de vraag: hoe gebruik je zo weinig mogelijk energie en hoe blijft het woon- en werkklimaat zo goed mogelijk, wordt door de bouwwereld niet voldaan. Ir. Lammers is van mening, dat van de meeste woningen en gebouwen de afbouw-kwaliteit te wensen overlaet. De afwerking is onvoldoende.

Er zijn veel 'lekken' die zorgen voor tocht. Beter afdichting kan al heel wat ongerief verbeteren. Veel problemen rond de afbouw zouden kunnen worden opgelost als het toezicht op de bouw werd verbeterd.

Zwembad

In overdekte zwembaden wordt veel energie verbruikt. De gemiddelde watertemperatuur is in de afgelopen tien jaar gestegen van 22 tot 26 graden Celsius. Soms is het water nog warmer, vooral als ouderen en gehandicapten hun 'zwemuurtjes' hebben. Dan wordt de watertemperatuur naar waarden van 30 graden gebracht. Voor de temperatuurregeling bestaan geen normen. Uit proeven, die in het kader van het promotie-onderzoek zijn genomen, is echter gebleken, dat het klimaat in overdekte baden veelal onbehaaglijk is. Er wordt geen rekening gehouden met de verschillende categorieën gebruikers van het bad: mensen in het water, aan de kant, in diverse kledij (toeschouwers bij een zwemwedstrijd, badmeesters etc.). Bij zwemlessen ondergaan vooral kinderen een zware belasting als de huid opdroogt. Ir. Lammers pleit voor het aanbrengen van stralingspanelen op verschillende plaatsen in het bad, afgestemd op de activiteiten die er worden ontplooid. Voor zwemmers geldt een ander gewenst klimaat dan voor 'geklede' gebruikers. Dit type verwarming van het bad leidt tot verschillende klimaten in een open ruimte. Het komt nu voor, dat de verwarmingskosten van een overdekt bad een relatief groot aantal (15 procent) uitmaken van de totale exploitatie. Dat zou drastisch teruggebracht kunnen worden door toepassing van warmtepompen. Hetzelfde wat voor zwembaden geldt, is van toepassing op andere

Jan Lammers: minder energie, toch behaaglijk.

soorten gebouwen. In ieder gebouw worden veel verschillende activiteiten ontplooid door de gebruikers. Toch is er vaak maar één klimaat.

Je kunt echter niet - als vuistregel - de temperatuur vaststellen op 20 graden Celsius. Ieder mens heeft een 'ingebouwd' controlesysteem. De belasting van dit systeem bepaalt of hij zich comfortabel voelt. Deze belasting is niet alleen afhankelijk van het klimaat. Er komen andere factoren aan te pas: het geluid, de verlichting, de omgevingskleuren, het meubilair, contact met buiten, etc.

De kennis hiervan staat nog in de kinderschoenen. Niet alleen bouwkundigen doen hieraan onderzoek in Eindhoven. Er is al een vorm van samenwerking met fysiologen en psychologen (Maastricht en Tilburg). Inmiddels is al wel het computerprogramma 'KLI' ontworpen, waarin kan worden onderzocht hoe groot het energieverbruik is van een

gebouw op jaarbasis, wat de thermische belasting van de gebruikers is, wat voor apparatuur nodig is voor koeling en verwarming, wat de invloed is van kunst- en daglicht. Het programma is bruikbaar gebleken, aldus het proefschrift van ir. Lammers, en kan nu worden toegepast bij het ontwerpen van nieuwe gebouwen die 'energievriendelijker' en behaaglijker kunnen zijn dan de bestaande.

School

In het kader van het promotie-onderzoek is een school in Lelystad van het 'half-open'-type onderzocht op verwarming, verlichting en geluidsisolatie. Uit de metingen in de school bleek o.a., dat als gevolg van het ontbreken van goede isolatie, dubbele ramen etc., het energiegebruik zeer hoog was. Met het aanbrengen van dubbel glas en isolatie-

(vervolg zie pag. 4)

Dag Van Eerde

Ja, natuurlijk is Theo ook afscheid wezen nemen van Van Eerde. En niet alleen uit nieuwsgierigheid of om stof op te doen voor een cursieffe. Nee, Theo is welgemeend afscheid wezen nemen en heeft daarbij gezegd: 'ik wens u otium cum dignitate en hopenlijk tot ziens'. En ook dat meende hij. Oh pardon, technocraten weten niet wat dat Latijn betekent? Dat wil zeggen dat ik mr. Van Eerde rust met waardigheid heb gewenst, een ambtelos leven met behoud van de eer. Niet dat Theo bang is dat ons ex-Kroonlid zijn eer tijdens de vele vrije tijd die hem nu ter beschikking staat, zal verliezen, of dat hij die tijd niet waardig zal doorbrengen; hij wilde gewoon iets aardigs zeggen en laten zien dat óók hij niet van gisteren is. Want van gisteren, was Van Eerde ook niet gedurende zijn TH-tijd. Ja, er werd wel wat vreemd aangekeken

tegen zijn vorige job, toen hij als secretaris-TH bij de TH in dienst trad: directeur van het Staatsvisserijhavenbedrijf. Maar wat dat betreft, hebben velen hem verkeerd ingeschat. Hij had het TH-bestuur gauw in zijn vingers en had daar weinig hulp van anderen voor nodig. Hij was in zijn oude functie niet gewend zo'n hoop rechter-(linker-?) handen in zijn directe omgeving te hebben en het heeft dan ook de nodige tijd geduurd voordat hij daar aan gewend was en er gebruik van ging maken.

Het zal de meeste lezers van deze rubriek wel duidelijk zijn, dat Theo al een behoorlijke tijd op de TH meedraait, en zij verwachten misschien dat die rijke ervaring nu eens gebruikt gaat worden om over Van Eerde te zeggen wat er bij zijn afscheid niet is gezegd, Nee, daar pas ik voor. Ieder mens heeft zijn fouten, maakt fouten, maar het zou niet terecht zijn daar nu eens extra

de aandacht op te vestigen. Dat is in het verleden al genoeg gebeurd. Hoge bomen vallen immers veel wind. Men kan zeggen wat men wil, Van Eerde heeft veel verdiensten voor de TH gehad; hij zou de gouden TH-legpenning waard zijn, als die bestond. Als secretaris TH in de prewubbiaanse periode had hij bijna alle touwtjes in handen, curatoren vertrouwden blindelings op hem, en er is toen toch eigenlijk weinig mis gegaan. In het college van bestuur is hij de grote bindende figuur geweest tussen het oude en nieuwe bestuur van de TH. Sommigen vinden misschien dat hij daar wat teveel invloed had, maar kon hij dat helpen? Hij wist nu eenmaal veel, zo niet alles. Mogelijke weerstanden tegen Van Eerde zijn waarschijnlijk terug te voeren op zeer subjectieve zaken: zuinig kijken en een wat Leidse tongval, ofschoon hij toch in Amsterdam heeft gestudeerd. Wie

Van Eerde wat beter kende, keek daar doorheen. Die wist dat deze TH-bestuurder het met de THE goed voorhad, natuurlijk, maar ook met de mens die daar werkt of studeert. Vooral dat laatste was typerend voor hem, en niet te vergeten ook voor zijn vrouw. Ondanks mogelijke zakelijke meningsverschillen toonden zij beiden een enorme belangstelling voor en medeleven met de TH-mens. Je zag ze dan ook op het TH-carnaval, sinterklaasfeesten, kindermiddagen, PV-activiteiten, activiteiten van de ING, noem maar op. Meer dan van hun verwacht mocht worden, en alleen daarom al is Theo van mening dat het echtpaar Van Eerde-van Eerde een paar apart is, echt een echtpaar dat we nog zullen missen op de TH, al zullen we ze dan nog wel een enkele keer terug zien.

TH

Rectorale rede

(vervolg pag. 1)

- eerst de herprogrammering invoeren en corrigeren of alles opnieuw conform de nota-Pais - zei hij het van het grootste belang te vinden dat er wijze, goed beargumenteerde, onbevooroordeelde beslissingen genomen worden. 'Voortvarendheid is geboden, haast is verboden', aldus de rector.

Hij vroeg zich daarbij af of de hoofdconclusie uit de nota-Pais 'het moet totaal anders' wel voldoende onderbouwd is. Zo zou het bv. best kunnen zijn dat de toename van het totaal aantal studenten tussen nu en 1985 éénderde te hoog geraamd is. Als men bovendien rekening houdt met de effecten van de herprogrammering (beperkte studieduur) en de selectieve propaedeuse, dan kon de situatie in het w.o. wel eens veel minder ernstig zijn dan wordt verondersteld. Dat is zeker het geval als de middenlijn een reële inflatie-gecorrigeerde *middelen*-lijn zou worden.

Bij invoering van de ideeën van de nota-Pais zouden de onmiskenbare voordelen van de herprogrammering, waaraan de rector veel aandacht besteed heeft in zijn rede van het vorig jaar, verloren gaan. De eindtermen keren niet terug, hetgeen overigens volgens hem in dat geval terecht zou zijn, omdat het eindresultaat van de studie op een dossierdiploma zal neerkomen of qua niveau weinig van een oud kandidaatsexamen zal verschillen.

Technisch hoger onderwijs voor weinigen

Omdat de voorstellen in de nota-Pais sterke overeenkomsten vertonen met het hoger-onderwijssysteem in de Angelsaksische landen en de VS, vertaalde de rector vervolgens die voorstellen in de Nederlandse situatie. Als conclusie gaf hij daarbij dat in Nederland het aantal ingenieurs tot de helft zal afnemen, zodat dan gesproken moet worden van 'technisch hoger onderwijs voor weinigen'.

Voorts wees prof. Van der Leeden op een nieuwe definitie van het begrip wetenschappelijk onderwijs, zoals die in de nota-Pais haar intrede doet: onderwijs is wetenschappelijk

Binnenklimaat

(vervolg pag. 3)

materiaal in de wanden, veranderen van de thermostaat-instelling van de centrale verwarming en veranderde ventilatie kon een besparing van 60 procent op de verwarming worden bereikt. Van dit type school zal een serie worden gebouwd.

Uitgerekend is door ir. Lammers, dat de extra isolatie-maatregelen rond 27.000 gulden meerkosten per school zullen bedragen. Deze meerkosten betalen zich vanwege het geringere energieverbruik terug in 10-11 jaar.

Ir. Lammers heeft ook een onderzoek gedaan in samenwerking met enkele Amerikaanse wetenschappers naar het energiegebruik en de behaaglijkheid van een kantoorgebouw van 46 verdiepingen in New York. Door een aantal maatregelen te treffen (o.a. verandering instelling thermostaat, veranderingen aan het airconditionings- en ventilatiesysteem) kon het energiegebruik in de zomermaanden teruggebracht

als het gegeven wordt door personen die ook aan wetenschapsbeoefening doen. Maar elders in de nota wordt gesteld dat diezelfde personen geen tijd zullen overhouden voor eigen onderzoek, maar alleen voor het begeleiden van de tijdelijke krachten die onderzoek zullen verrichten. 'Zijn er dan geen grenzen aan de snelheid van devaluatie te stellen?', zo vroeg hij zich af.

Tot slot van het hoofdthema van zijn rede noemde prof. Van der Leeden een aantal voorwaarden die vervuld zouden moeten worden, om aan alle ideeën van de herprogrammering te voldoen, zoals bv. het erkennen dat p.a.o. wel een aanvulling maar geen vervanging van w.o. is of kan worden, de noodzaak van het tot ontwikkeling brengen van education permanente alvorens er een voorschot op te nemen en het erkennen dat geen enkele onderwijsvorm in staat is alle ongemotiveerden om te vormen tot gemotiveerden.

De bijeenkomst ter gelegenheid van de rectorale rede werd geopend door de voorzitter van het college van bestuur, drs. H.J. ter Heege. Hij kondigde een diaserie aan, die in het voorjaar gemaakt is bij gelegenheid van een bezoek dat een delegatie uit de Tweede Kamer aan de drie TH's bracht. Door een kleine ingreep is de diaserie nu ook geschikt voor andere doeleinden. De serie, een co-productie van de 3 TH's, is gerealiseerd door het AV-Centrum van de THE.

Na afloop van de rede, die erg veel belangstelling trok, was er een geanimeerde receptie in de senaatszaal.

Lotgevallen

In de lotgevallen herdacht de rector zeven leden die de TH-gemeenschap het afgelopen studiejaar zijn ontvallen en maakte hij melding van de wijzigingen die zich in de samenstelling van de HR, het CvB en het CvD hebben voorgedaan.

Voorts wees hij op het grote aantal wetenschappelijke onderscheidingen dat in het jaar 1977-1978 gescoord

worden met 54 procent. Uit het onderzoek bleek, dat de gebruikers van dit en soortgelijke kantoorgebouwen zich prettiger zullen voelen als ze zich daarop beter kleden.

Over het algemeen kleedt men zich op buitentemperaturen, niet op welke temperatuur er in het gebouw heerst.

Beeldschermen

Eén van de onderzoeksprojecten van de vakgroep FAGO (Fysische aspecten van de gebouwde omgeving) van de TH Eindhoven waarvan ir. Lammers deel uit maakt is momenteel een 'beeldschermonderzoek' bij Brabantpers Rotapers in Best. Op de redactie zullen beeldschermen worden ingevoerd.

TH-onderzoekers gaan na onder welke voorwaarden dat moet gebeuren. Aan het eind van dit jaar zal dat onderzoeksproject worden afgesloten.

werd. Verder noemde hij o.m. het tienjarig bestaan van de afdeling der Bouwkunde, het vierde lustrum van de PV, de instelling van een bestuurscommissie voor studentenbegeleiding en de grote respons op de activiteiten van de bestuurscommissie Contacten Bedrijfsleven. Ook aan de samenwerking met de KHT en de RU Limburg besteedde hij aandacht, alsmede aan het werk van de CICA, de evaluatie van de WUB en de toestand van het onderzoek.

Toekomst

In zijn visie op de toekomst verdunde de rector zijn ernst met een mengsel van humor en spot. Dat deed hij bv. door erop te wijzen dat de begrotingsbrieven elk jaar een maand later verschijnen, hetgeen betekent dat er in 13 jaar maar 12 van die brieven de TH bereiken. Hij voorspelde dat zijn opvolger tegen het eind van zijn ambtsperiode de behandeling van de begroting van het lopend jaar in de HR tussen kerst en nieuwjaar zal meemaken.

Op 13 jaar levert e.e.a. een besparing van 7½% op, omdat begrotingen niet met terugwerkende kracht gerealiseerd kunnen worden.

'Als taakstellende activiteitsverhoging t.b.v. leden van het CvB wordt de zomervakantie gepromoveerd tot voorrangperiode voor extern overleg', zo zei prof. Van der Leeden en noemde daarbij als voordelen: extensivering van de beleidsvoorbereiding, essentiële bezuiniging (omdat het aantal aanwezige leden niet toereikend is om de diverse besprekingen bij te wonen die op dezelfde dag op verschillende locaties plaatsvinden), integratie van het bestuurlijke gebeuren door niet te voorzien tijdelijke portefeuillewisselingen en vergroting van de daadkracht van het democratisch gebeuren, omdat wie niet anticipeert, te laat komt.

Tot slot zei hij de indruk te hebben dat ernaar gestreefd wordt inspraakprocedures meer op één lijn te brengen door meer en meer departementale brieven te sturen die met terugwerkende kracht beantwoord moeten worden. Daarbij wordt er dan vanuitgegaan dat wie niet bereid is met terugwerkende kracht te antwoorden, dan wel dit achterwege heeft gelaten, geacht zal worden te hebben ingestemd met de gedane voorstellen.

Beleidscommissie Studium Generale zoekt nieuwe leden

In de Beleidscommissie voor het Studium Generale zullen binnenkort enkele vacatures ontstaan voor studenten en personeelsleden.

De Beleidscommissie nodigt bij deze al degenen uit die belangstelling hebben voor het lidmaatschap van de Beleidscommissie, om contact op te nemen met het bureau (tel. 2070). Ook ontvangt zij graag suggesties van mogelijke kandidaten.

In het bijzonder wordt thans gezocht naar medewerkers uit de afdelingen Elektrotechniek, Scheikunde, Bouwkunde en Wiskunde, en naar studenten uit de afdelingen Elektrotechniek en Scheikunde.

Academische Raad

Symposium Evaluatie WUB

Op 25 en 26 januari 1979 zal de Commissie Evaluatie WUB van de Academische Raad een symposium organiseren over de evaluatie van de WUB. Dit symposium zal in Amersfoort (Kupersoord) gehouden worden. Getracht zal worden de voornaamste discussiepunten te inventariseren die bij deze evaluatie aan de orde zullen moeten komen.

Daarbij zal in elk geval het eindrapport van de Commissie voor de Bestuurs Hervorming ('Commissie-Polak') betrokken worden.

Het aantal deelnemers aan het symposium zal ongeveer 150 (excl. pers) zijn. Zij zullen à titre personnel aanwezig zijn. Elke universiteit en hogeschool zal met 6 à 7 personen, die beschikken over bestuurlijke ervaring, aan het symposium kunnen deelnemen.

Tevens zullen leden van de Commissie voor de Bestuurs Hervorming, medewerkers van het Instituut voor Arbeidsvraagstukken, leden van de Vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen van de Tweede Kamer en ambtenaren van het departement van Onderwijs en Wetenschappen in de gelegenheid worden gesteld aan het symposium deel te nemen.

Tot slot zal een aantal plaatsen gereserveerd worden voor individuele personen of vertegenwoordigers van groeperingen, die niet reeds uit anderen hoofde zullen zijn vertegenwoordigd.

Nota Hoger Onderwijs

(vervolg pag. 2)

terug te geven met de aantekening dat wij door Hare Majesteit benoemd zijn om het onderwijs te dienen en niet om het af te breken?

Ik verzoek u oprecht mij te excuseren dat ik op deze feestelijke dag met de vóórgaande beschouwing een sombere noot liet horen. Laten wij hopen dat de volksvertegenwoordiging in de komende maanden kans ziet om de nota 'Hoger Onderwijs voor Velen' wèrkelijk op zijn waarde te schatten, om de schone schijn van het politiek-simplisme te onderscheiden en te scheiden van de reële behoeften van Nederland t.a.v. technisch-wetenschappelijke vorming.

Deze vorming is immers een essentiële voorwaarde voor een land dat praktisch geen natuurlijke grondstoffen heeft en derhalve voor het op peil houden van zijn economische situatie ondubbelzinnig moet kunnen vertrouwen op een adequaat potentiëel van technisch-wetenschappelijke en verwante beroepsbeoefenaren.

Wijnen prof. Van der Leeuw, voormalig minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, heeft eens gezegd: 'Iedere tijd heeft de universiteit die zij verdient'. Mocht een kortzichtig-politieke verleiding het winnen van realistische behoeftesramingen op langere termijn, dan zouden wij moeten constateren dat, in negatieve zin, prof. Van der Leeuw wel gelijk zal hebben, ook t.a.v. de universiteit die déze tijd verdient'.

Aangepaste technologie krijgt steeds meer erkenning

Jan Ummels

Vorige week was een delegatie uit Indonesië voor een verblijf van een week te gast op de THE. Een drietal medewerkers van het Development Technology Center, ondergebracht bij de Technische Hogeschool van Bandung, kwam hier bij de beheerscommissie van het project DTC-ITB-Tool/THE verslag uit brengen over de eerste periode van de tweede fase van dit project. Voorzitter van de beheerscommissie, die de Indonesische gasten op de THE ontving is ir. B. van Bronckhorst van de vakgroep Aangepaste Technologie van Bedrijfskunde. De delegatieleden dr. F. Harahap, directeur van het DTC, dr. B. Kartasasmita, projectleider en ir. H. Rolloos, co-projectleider brachten verder ook nog bezoeken aan het ministerie van Buitenlandse Zaken, de stichting Tool en verschillende andere instanties. Het betreffende DTC-project wordt gerealiseerd in samenwerking met de THE, in het bijzonder de vakgroep Aangepaste Technologie en de Stichting Tool in Amsterdam. Het project houdt zich bezig met de ontwikkeling en implementatie van aangepaste technologie met name naar de laagste inkomensgroepen van de Indonesische maatschappij. Tachtig procent van de Indonesische bevolking leeft op het platteland en daarom is dit gedeelte van de bevol-

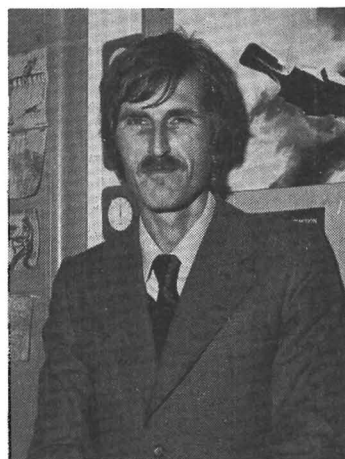
het niet meer ging om ontwikkelingshulp maar om ontwikkelingssamenwerking. Het moest op een andere manier. Wederzijds vertrouwen en gelijkheid tussen de samenwerkenden zouden belangrijke bouwstenen moeten zijn om het project te doen slagen. Deze lange maar goede voorbereiding is toen uitgegroeid tot het Development Technology Center aan de Technische Hogeschool te Bandung.

In de beginfase van het project heeft men zich op de eerste plaats bezig gehouden met een behoefteonderzoek (need assessment) in West-Java. Co-projectleider ir. Hans Rolloos is van het begin bij het project betrokken geweest.

Hij zegt hierover: 'Allereerst was het natuurlijk belangrijk dat onderzocht werd wat de technische en sociale behoeften van de bevolking op het platteland waren. Dat heeft ongeveer zes maanden geduurd en deze periode moet je ook beschouwen als een leerproces over wat aangepaste technologie in de praktijk kan betekenen. Tevens was het een wederzijdse kennismaking tussen de Nederlandse en Indonesische leden van het project'.

Uit dat onderzoek in de eerste fase zijn een aantal probleemgebieden voortgekomen, zoals waterirrigatie, drinkwatervoorziening, transport, gebruik van afvalmaterialen enz. In september 1976 begon toen de tweede fase. Voorop stond het aan-

liggen daarbij kansen. Deze zijn vooral in de dichtbevolkte ontwikkelingslanden commercieel bezig en maken nog steeds gebruik van methoden, ondermeer het benutten van afvalmaterialen, die vroeger door de eigen bevolking al veel wer-

Ir. Hans Rolloos

den toegepast, maar op een meer ontwikkeld niveau al lang vergeten waren. Dit heeft er nu toe geleid dat in deze zgn. informele sector al 18 kleine projecten in verschillende stadia van ontwikkeling zijn gebracht. Bij de ontwikkeling hiervan zijn nog twee andere Nederlanders betrokken: ir. Willem Würdemann, voedseltechnoloog en ir. Hans de Jongh.

Zij houden zich ondermeer bezig met het bouwen, ontwikkelen en in praktijk brengen van ferrocementen boten, bamboe handpompen, metaalvergistingstanks, oventjes voor rijstafval, conserveren van vis, verwerking van sojabonen en het gebruik van zonne-energie voor het verkrijgen van warm water.

Watervoorziening

Een van de gebieden waarmee het DTC zich vooral bezighoudt is de watervoorziening. Daarvoor worden in een aantal dorpen proeven gedaan met de reeds vermelde bamboe handpompen. Een traditioneel en reeds lang vergeten ontwerp vormde hiervoor de uitgangsgedachte. Men probeert dat ontwerp nu bij de bevolking weer populair te maken. Een ander, maar duurder ontwerp van een waterpomp is ontwikkeld door de TH Twente. Dit ontwerp is nu echter aangepast wat de gebruikte materialen betreft. Ook zijn er dorpen waar enkele hydraulische waterrammen zijn geïnstalleerd. Uit natuursteen dat ter plaatse in de bodem voorkomt is een filter ontworpen dat eveneens goed voldoet.

De watervoorziening is op het platteland altijd een groot probleem geweest. Nu zijn er in verschillende dorpen al zeer bevredigende installaties in gebruik. Zo verplaatsen de rammen en pompen in de dorpen van het district Sukabumi water over afstanden van 100 meter of meer, waarbij hoogteverschillen van ruim vier meter worden overbrugd. Een ander voorbeeld geldt het dorp Sukajaya waar water uit de 20 meter lager gelegen rivier door een ram omhoog wordt gebracht. Het omhooggebrachte water voorziet

100 families van drink-, kook- en waswater.

Ferrocement

Ferrocement is een belangrijk materiaal geworden in het project. Het is een specie van cement en zand, dat over kippegaas gesmeerd wordt en zich goed laat verharderen. Het gebruik van ferrocement is erg belangrijk voor de ontwikkelingslanden, omdat het gebruik van hout gelimiteerd is. Ook commercieel is ferrocement van belang omdat er volgend jaar bij de Indonesische cementfabrieken een overcapaciteit zal ontstaan. De cementfabrieken zoeken naar een nieuwe markt. Nu reeds zijn er al een aantal vissersschepen van ferrocement gemaakt, terwijl ook regenwatertanks, en tanks voor zonneverhitters in gebruik zijn.

Op het gebied van de energievoorziening heeft men biosgasinstallaties gebouwd. In verschillende dorpen wordt, vooral in de huishoudens, die bijna geheel van hout afhankelijk zijn, reeds gebruik van gemaakt. Het gas, uit sommige installaties wordt 150 liter per dag uit een vat met 400 liter faecaliën en water gehaald, wordt gebruikt voor verlichting en voor kookdoeleinden. De grootste installatie, die bijna 7000 liter gas per dag oplevert is geplaatst bij een grote boerderij. Deze zorgt daar voor de verlichting en zal in de toekomst ook dienen voor het drogen van gras.

Een andere nieuwe activiteit is het verwerken van de oogst. Met de technologie hiervan houdt het DTC zich nu ook bezig. Het betreft hier het drogen en inzouten van vis, de fermentatie van afvalprodukten, zoals vis en garnalen en een schone- en goedkope sojaboonbehandeling. Op het platteland worden thans in zogeheten veldstations, apparaten gemaakt voor deze nieuwe terreinen van hulpverlening.

Verder is men nog bezig op het gebied van de zonne-energie. Zonneverhitters voor water zijn geïnstalleerd in kleine klinieken, terwijl door de boeren al rijstdrogers in gebruik zijn genomen. Met het rijstafval worden kookapparaten gestookt.

Meer belangstelling

Volgens Hans Rolloos is er een toenemende belangstelling voor het project. De lokale autoriteiten reageren in het algemeen erg positief op de ontwikkelingen, die duidelijk inhaken op de verbetering van de leefsituatie van de bevolking. Erg belangrijk is ook dat de studenten en de docenten van de universiteit in Bandung, maar ook van andere universiteiten in Bandung, dit zijn er vier, hun diensten aanbieden of om informatie komen. Ook van particulieren uit de kleine industrie of boeren, die bepaalde dingen willen weten of kopen komt veel respons. Verheugend is ook de vraag naar opleiding en training. Behalve een toenemend aantal ingenieurs nemen er ook al een groot aantal LTS-ers aan het project deel. Deze krijgen een soort stoomcursus en zorgen voor een belangrijke samenwerking tussen theorie en praktijk.

Ir. H. Rolloos, dr. B. Kartasasmita en dr. F. Harahap vertellen over de voortgang van het DTC-project.

king dan ook de voornaamste doelgroep van het project.

Samenwerking

De officiële start van het project vond plaats in maart 1976. Eerst waren hier echter vier jaar van voorbereiding aan vooraf gegaan. In deze voorbereiding hebben vooral ir. Van Bronckhorst (THE), prof. Van Hasselt (THT) en dr. De Bruyn (THT) een voorname rol gespeeld. Vanzelfsprekend waren ook een aantal medewerkers van het ITB hierbij betrokken. Vragen die zich toen ondermeer opwierpen waren: hoe moet je precies samenwerken met de mensen in de ontwikkelingslanden en hoe kun je het beste voor de arme mensen bereiken. Men realiseerde zich toen ook dat

trekken van mensen voor het project en het opleiden en trainen daarvan. Ook hield men zich bezig met een meer gedetailleerd onderzoek van wat er in de eerste fase gesignaleerd was. In 1977 is men toen volledig begonnen te draaien.

Informele sector

Deze derde fase is meer gericht op het ontwikkelen van technieken. Hoe vanuit de veldsituatie en het laboratorium en in samenwerking met de lokale bevolking, vooral kleine ondernemers, deze technieken weer bruikbaar te maken zijn. De lokale kennis en mogelijkheden moeten vooral daarbij gebruikt worden.

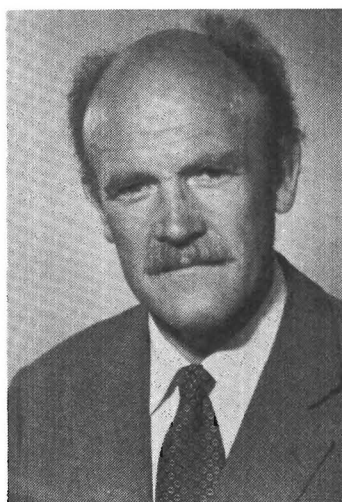
Voornamelijk in de lagere inkomensklassen, kleine bedrijfjes, kleine industrie en de boerenbevolking

TH-symposium: 'Property and society'

Op woensdag 25 oktober a.s. organiseert de vakgroep economie in samenwerking van het Studium Generale een symposium met internationale inslag over de economische en sociale aspecten van het bezit van produktiemiddelen in de industrie. De vraag wie het bezit heeft over de produktiemiddelen in de industrie, beslist in belangrijke mate over de vraag hoe de industrie is georganiseerd en hoe de economie functioneert. In ons land en in de rest van Europa voltrekken zich door allerlei overheidsmaatregelen zoveel veranderingen in de eigendomsverhoudingen in de industrie dat wel de verwachting wordt uitgesproken dat de eigendomsverhoudingen meer en meer gaan lijken op die in Oost-Europese landen.

Sommigen begroeten zo'n ontwikkeling met zorg; anderen met vreugde. Behalve dat het thema belangrijk is omdat de visie op de eigendomsverhoudingen bepalend is voor de inrichting van de industrie en de maatschappij, is het hoogst actueel.

Aan dit symposium zullen meewerken prof.dr. J. Soldaczuk van de Economische Hogeschool in Warschau (Polen); prof.dr. F. Bucar

Prof.dr. F. Bucar:
Sociaal eigendom.....

sociale aspecten van het sociaal eigendom bespreken ('Economic and social aspects of social property in industry'). In Joegoslavië zijn heel specifieke eigendomsverhoudingen. De produktiemiddelen behoren weliswaar aan de gemeenschap maar zij worden 'in beheer' gegeven aan de werkenden in de industrie. Prof. van Doorn zal de economische en sociale aspecten van het privaat eigendom behandelen ('Economic and social aspects of private property in industry'). Zijn inleiding zal dus vooral gericht zijn op de consequenties van de eigendomsverhoudingen in het Westen.

Het symposium duurt één dag. Na de inleidingen is er een discussie, onder leiding van prof.dr. J. Wemelsfelder. Details zullen later bekend gemaakt worden.

Prof.dr. J. Soldaczuk

Prof. Soldaczuk studeerde aan de Economische Hogeschool in Poznań en de London School of Economics. Hij is een vijftiger die geprobeerd heeft om zijn economisch werk op de praktijk gericht te houden. Hij is dan ook geruime tijd directeur geweest van het Research Institute van het Ministerie van Handel in Polen. Hij doceert momenteel economie aan de Economische Hogeschool in Warschau en is tegelijkertijd directeur van het Instituut voor de Buitenlandse Economische Betrekkingen van de Faculteit voor de Internationale handel. Zijn publicaties hebben betrekking op zowel economische ontwikkelingen in West-Europa als in Polen. Zo schreef hij boeken over Keynes en over de internationale economische samenwerking in West-Europa maar ook over de economische ontwikkelingen in socialistische landen. Hij kent dus het economische systeem zoals dat in het Westen functioneert. Verwacht mag echter worden dat hij de socialistische eigendomsverhoudingen zal verdedigen.

Prof.dr. F. Bucar

Prof. Bucar die eveneens een vijftiger is, heeft in zijn loopbaan ook de praktijk afgewisseld met theoretisch werk. Hij was lange tijd secretaris van de economische commissie van

het parlement van Slovenië. In het latere wetenschappelijke deel van zijn loopbaan als hoogleraar (aan de Universiteit van Ljubljana) heeft hij zich intensief bezig gehouden met problemen als maatschappij en bedrijf en de moderne organisatie van het bedrijf mede in verband met problemen van arbeiderszelfbestuur. Hij was in het afgelopen jaar lid van een interdisciplinaire commissie die zich bezig heeft gehouden met de problematiek van het zogenaamde sociaal eigendom (d.w.z. het systeem waar de produktiemiddelen 'in beheer' van de bedrijfsgenoten wordt gegeven). Prof. Bucar is voor de TH geen onbekende. Hij gaf enige jaren geleden een aantal gastcolleges over arbeiderszelfbestuur.

Prof.dr. A. van Doorn

Prof. Van Doorn kan als antipode worden gezien van de twee andere inleiders. Ook hij heeft een praktische loopbaan afgewisseld met een wetenschappelijke. Hij is begonnen bij het Centraal Plan Bureau als econometrist en werkte daarna bij de NV Philips. Hij werd daarna hoogleraar in de economie in Rotterdam en is thans als hoogleraar in de economie verbonden aan de Vrije Universiteit. Prof. Van Doorn heeft o.a. naam gemaakt door zijn kritische analyses van de economische beschouwingen van Den Uyl. Van diens fameuze redevoering in Arnhem verscheen bijvoorbeeld in

Prof.dr. A. van Doorn:
Privaat eigendom.....

'De Economist' een uitvoerige kritische analyse waarin hij zich afzette tegen Den Uyl's visie op het economisch leven.

Sinds kort is van zijn hand verschenen een badinerend boek, over het Marxisme. Zijn opvattingen over het Marxisme komen op pakkende wijze in de titel tot uitdrukking. Het heet namelijk 'Uitleiding uit de Marxistische Economie'. De titel zegt genoeg over zijn opvattingen. Prof. Van Doorn is ook columnist bij het Algemeen Dagblad

Eerste vergadering hogeschoolraad in nieuwe seizoen

Op de maandagen 11 en 25 september vinden weer de eerste sessies plaats van de hogeschoolraad na de zomervakantie. Op 11 september (senaatszaal, 16.00 uur) vormt het onderwerp 'Goedkeuring meerjarenafspraken' de hoofdschotel. Behalve dit punt bevat de agenda onder meer de volgende onderwerpen:

- verslag presidium over het gebruik van het mandaat;
- samenwerkingsovereenkomst THE-NGOLB inzake nieuwe lerarenopleiding Eindhoven;
- voorstel tot wijziging van het kiesreglement THE 1972.

Wat het voorlaatste punt betreft: met de dagopleiding Eindhoven kan onder gezag van het NGOLB na een voorbereidend jaar per 1 augustus 1979 een begin worden gemaakt, en wel met opleidingen in een viertal technische vakken: bouwkunde, elektrotechniek, werktuigbouw en motorvoertuigtechniek. De opleiding in de vakken wiskunde en natuurkunde kan in 1980 hieraan worden toegevoegd. De minister van Onderwijs heeft dit onlangs bekend gemaakt.

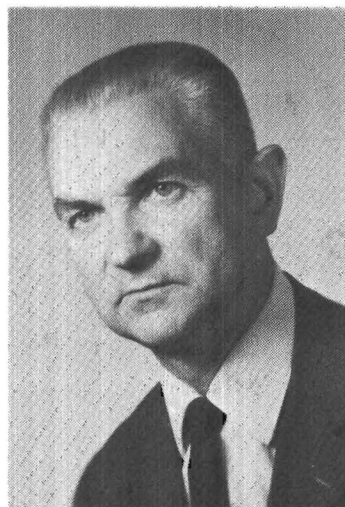
Er zijn maandag a.s. ook enige benoemingen. De zittingsduur van prof.ir. P.A. de Lange namens de TH in het algemeen bestuur van de Stichting Bouwresearch wordt op voorstel van het college van bestuur verlengd met een nieuwe periode van vier jaar. In het samenwerkingsorgaan KHT-THE, waarin ook R. de Groot en ing. P. Heij zitting hebben, wordt als student-lid voorgedragen het student-HR-lid A. Visser. Hij volgt Van Noorden op. Tenslotte zal prof.dr. C.E. Mulders met ingang van de datum van zijn aftreden (1 juli 1979) als plaatsvervangend lid van de TH-delegatie in de Academische Raad worden opgevolgd door zijn opvolger in het CvB, prof.dr. D.A. de Vries.

(vervolg pag. 5)

Projecten Indonesië

Hans Rolloos: 'Het ITB is een belangrijk instituut geworden in het kader van de algehele ontwikkeling in Indonesië. Men heeft echt de indruk dat de ITB direct bij de bevolking staat; er is een echte heroriëntatie waar het onderwijs naar toe moet. De studentenactiviteiten gaan meer en meer in de richting van de ontwikkeling van de lagere inkomensgroepen'.

Het blijkt ook dat de landelijke overheid duidelijk meer geïnteresseerd raakt. Het opnemen van aangepaste technologie in het nieuwe vijfjarenplan en het bezoek van de minister voor research Habibi aan Bandung en de bij het project betrokken dorpen op West-Java, getuigen hiervan. Ook bestaat de indruk dat het project waarvoor in totaal vijf miljoen gulden beschikbaar is gesteld door de vorige minister van Ontwikkelingssamenwerking ook door de nieuwe minister welwillend bekeken wordt. Hij heeft het althans niet tegengesproken, aldus ir. Ben van Bronckhorst.

Prof.dr. J. Soldaczuk:
Staatseigendom.....

van de Universiteit van Ljubljana (Joegoslavië) en prof.dr. A. van Doorn van de Vrije Universiteit van Amsterdam. (De hoogleraren Bucar en Soldaczuk zullen ook meewerken in het komende semester aan een werkcollege 'Comparative Economic Systems' voor geïnteresseerde studenten; voor bijzonderheden hierover zie de mededelingen voor de afdelingen.) Het is de bedoeling van het symposium om tot een confrontatie te komen van de verschillende eigendomsverhoudingen in de industrie en hun consequenties voor de maatschappij. Prof. Soldaczuk zal de economische en sociale aspecten van het Staatseigendom bespreken ('Economic and social aspects of state property in industry'). Zoals bekend zijn de produktiemiddelen in de industrie in Polen goedgekeurd in handen van de staat. Prof. Bucar zal de economische en

'Vertrek mr. Van Eerde verlies voor TH'

Een regen van cadeaus en een stortvloed van vriendelijke woorden gingen afgelopen vrijdag over het immer vriendelijke en minzaam knikkende hoofd van het afzwaaiende CvB-Kroonlid mr. J.R. van Eerde heen, alvorens hij 's avonds écht ontspannen de benen onder de tafel kon steken. De laatste secretaris oude stijl (lees: TH-directeur) en het eerste kroonlid van de WUB-tijd zal, na een carrière van twaalf jaar, beslist plezierige gedachten aan zijn afscheid van de THE hebben overgehouden.

Ook de bijna geheel gevulde grote zaal van het auditorium heeft zich best vermaakt. Voor een belangrijke bijdrage daartoe zorgde de audio-visuele dienst van de TH, die met vele karikaturale tekeningen op dia het gesproken woord verlevendigde. Zowel CvB-voorzitter drs. Ter Heege als HR-voorzitter mr. Notermans bedienden zich van deze aantrekkelijke lichtbeelden, met Van Eerde dan weer in de rol van visser (zijn vorige betrekking in IJmuiden), dan weer als voorman van de TH-zwemploeg, die tijdens de heter zomercommissie van '69 een frisse duik nam.

De heer Ter Heege sprak in zijn dankwoord van 'gemengde gevoelens', al behoorde er in feite geen plaats te zijn voor treurnis, omdat immers een man afscheid nam die 'in twaalf jaar geen dag heeft verzuimd wegens ziekte en uit eigen, vrije wil besluit om van zijn pensioen te gaan genieten'. De CvB-voorzitter haalde enkele episodes uit het tijdperk Van Eerde aan: de tijd van zijn secretaris-schap, toen hij 'de hele TH' in zijn hand had en bijvoorbeeld de vergaderingen met het OOP, waarbij dit vakbondsgezel-schap visueel werd afgebeeld als een door Van Eerde uitgetelde bokser. Door uitvoerig het HR-lid Zorge te citeren werd Van Eerde weer eens neergezet als een 'markante en zeer dominerende persoonlijkheid', die mede dankzij zijn secretaris-verleden op de TH een 'zeer centrale plaats' innam.

Het college van bestuur, vervolgde Ter Heege, verliest in hem hoe dan ook een voortreffelijk lid, begiftigd met scherpzinnigheid en een goed geheugen, waarin een dermate grote schat aan feiten en kennis ligt opgeslagen, dat het ontstane verlies 'in feite niet meer kan worden goed gemaakt'. Ook om zijn collegialiteit werd mr. Van Eerde uitbundig geprezen. De echtgenote van de scheidende functionaris werd door Ter Heege nadrukkelijk op de voorgrond geplaatst. Als TH-cadeau overhandigde de CvB-voorzitter een Larousse encyclopedie plus wat kleiner goed, zoals een set visitekaartjes met als tekst: 'mr. Van Eerde retired: no business, no phone.... no worries'.

1969 en 1975

HR-voorzitter Peer Notermans had zijn afscheidsverhaal opgehangen aan twee flessen Franse wijn uit de jaren 1969 en 1975. Goede wijnjaren, maar vooral toch goede zomercommissie-jaren. In beide jaren stond de heer Van Eerde immers aan het hoofd van een commissie die de niet geringe taak had om zware conflicten uit de wereld te helpen: eerst het voorbereiden van een nieuwe bestuursstructuur, later om CvB en HR op een lijn te

brengen inzake het eerste beleidsplan van de TH.

Notermans: 'Mochten de gemoederen tussen HR en CvB weer verhit raken, dan valt ongetwijfeld weer de term zomercommissie, liefst onder leiding van Van Eerde. Ik heb nu begrepen waarom hij altijd in mei en september op vakantie is gegaan'.

De HR-voorzitter benadrukte dat Van Eerde zowel bij de verwekking ('69) als bij de volwassenwording ('75) van de WUB een groot aandeel heeft gehad.

Als vertegenwoordiger van de pré-

sen uit het bedrijfsleven met het gewicht van de vroegere curatoren zitting zouden moeten hebben. Volgens Van Eerde kan een dergelijk college, net als de curatoren, een grote steun zijn voor de TH. 'Behalve de broodnodige contacten met het bedrijfsleven is het ook nodig dat de TH uit andere sectoren van de maatschappij impulsen ontvangt'. De hem toegezwaaide dank speelde de heer Van Eerde royaal terug naar al zijn collega's en medewerkers, vanaf de vroegere rectoren tot en met chauffeur Loots. Geroerd toonde hij zich door de hulde aan zijn vrouw, terwijl zijn oud-college Ter Heege op de vingers werd getikt omdat deze uit de 'destijds nog besloten' curatorenvergaderingen had geklapt. Met enige voldoening stelde mr. Van Eerde tenslotte vast dat er 'nog vol-op zware taken' voor de TH liggen,

CvB-voorzitter Ter Heege doet een antieke armband om de pols van mevr. Van Eerde. Rechts haar vertederd toekijkende echtgenoot.

WUB-periode voerde de laatste rector oude stijl en in die hoedanigheid destijds nauw medewerker van mr. Van Eerde, prof. Van Trier, het woord. 'Namens de onderwereld' noemde Van Trier het zelf. De oud-rector informeerde belangstellend wat Van Eerde tegenwoordig zoal uitvoert, nu hij in een college met vijf full time bestuurders werkt en bovendien op een groot ambtelijk apparaat kan terugvallen. De heer Van Trier typeerde de vroegere secretaris als een sterk bestuurder met een scherp analytisch vermogen, een ordelijk systeem van werken en een enorme inzet.

Als voorlaatste spreker in de rij dankte PV-voorzitter ir. Harry Roumen het scheidende CvB-lid voor diens vele adviezen en immer aanwezige bereidwilligheid als de Personeelsvereniging iets gedaan moest krijgen. Hij tipte terloops al een taak aan voor Van Eerde's opvolger: het helpen zoeken naar een nieuw onderkomen, nu gebleken is dat het PVOC niet bepaald op een geschikte en veilige plaats ligt.

Adviescollege

Mr. Van Eerde pleitte in zijn dankwoord voor een, in het interview met TH-Berichten al ter sprake gekomen adviescollege, waarin men-

waaraan 'zelfs vijf man de handen vol hebben'. Bij de afscheidsbijeenkomst en de daarop volgende receptie waren o.m. aanwezig Eindhoven's burgemeester mr. v.d. Lee, mevr. Witte, oud-curatoren en een vertegenwoordiger van het ministerie van O en W. De receptie werd door honderden aangegrepen om het echtpaar Van Eerde de hand te drukken.

H.d.B.

Congres:

Hoger onderwijs voor velen

Progressief overleg van fracties in universiteits- en hogeschoolraden organiseert een ééndaags congres rond de nota

'Hoger onderwijs voor velen'

op zaterdag 16 september 10.30 - 16.00 uur. Amsterdam, Oudemanhuispoort, O.Z. Achterburgwal 217.

Op dit congres komen taak en plaats van het gehele tertiaire onderwijs als volgt aan de orde:

- biedt de in de nota voorgestelde twee-fasen-structuur voor het wetenschappelijk onderwijs in voldoende mate 'recht op onderwijs voor velen?'
- levert een kortere studieduur voor een groter aantal studenten een bijdrage tot vergroting van maatschappelijke mondigheid?
- leidt een integratie van de eerste fase in het wetenschappelijk onderwijs met het hoger beroepsonderwijs tot een verschooling van de eerste fase in het wetenschappelijk onderwijs?
- bevordert de twee-fasen-structuur de integratie van het hoger beroeps-onderwijs met het wetenschappelijk onderwijs?
- kan de nota Hoger Onderwijs voor Velen gerealiseerd worden zonder gelijktijdige herstructurering van het Hoger Beroepsonderwijs?
- is de nota bij gelijkblijvende financiële middelen uitvoerbaar?

Deze vragen zullen worden ingeleid door o.a. de heer Klein - oud-staats-secretaris van Onderwijs en Wetenschappen; de heer De Moor - deskundige op het gebied van het tertiaire onderwijs; de heer Stoelinga - voorzitter van de HBO-raad; de heer In 't Veld - bestuurskundige.

Verder is de bijdrage gevraagd van de vakbonden en de Agogische Akademie Friesland, een integratieproject hoger beroepsonderwijs - wetenschappelijk onderwijs. Het congres staat onder voorzitterschap van mevrouw Grewel, voorzitter van de universiteitsraad van de GU Amsterdam.

Informatie: W. Kamminga, tel. 020 - 525 2369/2692 T. van Lieshout, tel. 071 - 149641 M. Sabelis, tel. 08370 - 82990.

ter inzage

Symposium Innovatie en Maatschappij

De Nederlandse Ingenieursvereniging organiseert op 4 oktober, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan een jubileumsymposium: 'Innovatie en Maatschappij' in de Jaarbeurshal in Utrecht. Onder de sprekers ook drs. M.W.J.M. Peijnenburg, minister van Wetenschapsbeleid. Nadere informatie ligt bij bureau Pers en Voorlichting, W-hal 1.26 ter inzage.

opgepikt

In het blad Mare van de RU Leiden treft Jaap Goedegebuurde in zijn column een gevoelige snaar. Waarom toch die merkwaardige neiging van intellectuelen, vraagt hij zich af, om zich koste wat kost te begeven naar een vakantiestemming, die wordt gekenmerkt door afwezigheid van de medemens en een surplus aan comfort. Waarom niet gezellig met broeder bouwvakker bivakkeren op het strand van Benidorm of spelevaren langs de oevers van het Gardameer? Volgens Goedegebuurde is Den Uyl zo ongeveer de enige PvdA-politicus die jaarlijks zijn proletarische instincten op een camping uitleeft.

Nederlandse universiteiten openen hun studiejaar

Op verschillende wijzen openen de Nederlandse universiteiten tegenwoordig hun studiejaar. De tijd dat alle rectores magnifici op één en dezelfde dag op verschillende plaatsen in het land hun 'rectorale rede' hielden is voorbij. Voorzover ons bekend werd het studiejaar dit jaar bijna overal wel op 4 september geopend, maar de ambiance was overal anders. Sommige instellingen hadden meerdere interne sprekers op een niet nader gedefinieerde bijeenkomst, bij andere heette die bijeenkomst een buitengewone vergadering van de UR/HR, weer een ander had een gastspreker, zoals bv. de Universiteit van Amsterdam, waar de ex-minister van O&W, dr. J. van Kemenade, sprak. Hieronder volgen citaten uit de redes die afgelopen maandag in het land zoal gehouden zijn, voorzover ze tenminste tijdig in het bezit van de redactie waren.

In Wageningen viel de spreukbeurt ten deel aan de scheidende voorzitter van het CvB, ir. J.B. Ritzema van Ikema, die zijn toespraak de titel gaf: 'Gezicht naar buiten, gezicht naar binnen'. Als typisch verschillend met Eindhoven noteerden wij een becijfering van de heer Ritzema 'dat één op de vijf Wageningers bij de LH in dienst is of studeert'. Als de overeenkomst dat Wageningen binnen de WUB meestal het harmoniemodel heeft gehanteerd (m.u.v. de radicale studentenfracties) en Ritzema's opmerking dat dat elders vaak anders geweest is en dat daar de ontevredenheid over de WUB dan ook meer regel dan uitzondering is.

Leiden had twee sprekers. De rector magnificus, prof.dr. D.J. Kuenen, over wiens tekst wij niet beschikken, en de CvB-voorzitter, mr. K.J. Cath. Hij gaf zijn rede de titel: 'Waarheen sturen we het bedrijf na 1978?'. Min of meer badinerend beval hij het transfer-systeem, zoals dat in de voetbal wordt gebruikt, voor de universiteiten aan, zowel voor medewerkers als studenten. Vooral wat de laatste betreft zag hij daarbij een nieuwe bron van inkomsten voor de universiteit. Verder nog wat citaten: 'Sommigen uwer zal het een gruwel zijn de dierbare alma mater te zien aangeduid als een bedrijf...'

'.... worden gepresenteerd onder het eufemistische nonsenswoord nulgroei, of reële nullijn'.

'De toekomst van ons land zal in belangrijke mate mede worden bepaald door de kwaliteit van ons onderwijs en onderzoek. 'De kritiek op de bruikbaarheid van de student die wij thans afleveren, is niet mals en moet ons tot nadenken stemmen'.... (over transferwaarde gesproken; Red.) 'Ik aarzel daarbij of een wetenschaps-winkel daarvoor het geschikte instrument is. Een winkel is iets, waar je kant en klare dingen koopt, en dat is nu juist wat wij niet hebben te bieden. Wetenschap is maatwerk, geen confectionie. In het buitenland ben ik het begrip 'wetenschappelijke informatiedienst' tegengekomen, die een make-larsfunctie kan vervullen en waar vragen vanuit de maatschappij in ontvangst kunnen worden genomen en nagegaan kan worden op welke wijze aan de beantwoording

kan worden meegewerkt....'. Wij formuleren dat niet zo omzichtig en zeggen gewoon: BCB.

Nam in Eindhoven de HR-voorzitter zijn toevlucht tot SG-actueel om op 4 september zijn zegje te doen, in Delft was dat geheel anders. Daar werd het academisch jaar geopend door de HR-voorzitter in een buitengewone vergadering van de raad. Ook de voorzitter van het CvB en de rector magnificus mochten daar het woord voeren, de laatste alleen al omdat hij zijn rectoraat moest overdragen. De HR-voorzitter, meneer Vooijs, opende de Delftse 'opening' met de herdenking van de 23 overledenen en de mededeling dat er binnenkort nieuwe verkiezingen gehouden moeten worden omdat de vorige door de Universitaire Kiesraad ongeldig zijn verklaard.

Hij gaf de secretaris van de commissie Polak een veeg uit de pan omdat deze vooruitlopend op het aan het eind van het jaar uit te brengen advies voor een definitieve regeling, nu al te kennen heeft gegeven hoe de bestuursstructuur bij het w.o. er na 1982 zou moeten uitzien. Delfts CvB-voorzitter, drs. C. de Hart: 'Zo kan niet worden ontkend dat door de vrij ingewikkelde bestuurlijke structuur van de instellingen van w.o. de slagvaardigheid heeft geleden, dat de bestuurskracht eerder is afgenomen dan toegenomen'. In verband met het landelijk overleg noemde de heer De Hart de sterke invloed van Den Haag - en t.a.v. het personeels-beleid zei hij: 'Maar een eerste vereiste waaraan moet worden voldaan willen wij het huidige niveau van onderwijs en onderzoek kunnen handhaven is dat wij moeten beschikken - nu en in de toekomst - over onderzoekers en docenten van het hoogste niveau, van internationale allure'. De Delftse rector, prof.ir. L. Huisman, die het rectoraat overdroeg aan prof. dr.ir. F.J. Kievits, ging in op de taak van het college van decanen, daarbij verwijzend naar nieuwe constructies elders (zonder deze met name te noemen Eindhoven) waar de adviesfunctie van zo'n (soort) college beter uit de verf komt.

Aan de VU spraken de CvB-voorzitter, dr. K. van Nes, en de r.m., prof.dr. D.M. Schenkeveld. Alleen de toespraak van de eerste was tijdig in ons bezit: 'We zullen het als een nieuwe uitdaging moeten beleven dat we als universiteit meer werk moeten verrichten, met evenveel geld. In de taal van vandaag: de nullijn is het maximaal haalbare'. '.... Het veel gehoorde verwijt van starheid en hebzucht van de academische wereld is - in ieder geval op dit punt (Ontw. pl./Meerj.afspr.: Red.) volstrekt gelogenstraft...'

De RUU: twee sprekers: prof.dr. A. Verhoeff, en prof.dr. G.J. Leppink. De eerstgenoemde sprak over 'Velen zijn geroepen...' daarbij ingaand op de nota 'Hoger onderwijs voor Velen'. Citaat: 'Het is achteraf gezien een raadsel waarom zo iets voor de hand liggends als een permanent systematisch onderzoek onder alumni naar de alledaagse relevantie van het genoten

onderwijs niet al lang door de universiteit op touw is gezet'.

.. Het zou m.i. het overwegen waard zijn om een kleine commissie in te stellen bestaande uit afgestudeerden, die als taak heeft om jaarlijks advies uit te brengen over de ingediende onderwijsprogramma's, Tot slot: 'Wanneer u uit het voorgaande hebt opgemaakt, dat ik wel degelijk mogelijkheden voor verder denken en plannen zie in de zo summier geschetste voorstellen van de nota Hoger Onderwijs voor Velen, dan hebt u zich niet vergist'. Prof. Leppink, bovengenoemd, had zijn toespraak tot titel gegeven 'Wetenschappelijk Rekenen?', daarin de diverse rekenmethoden en sleutels in de planning ter discussie stellend. '.... hanteer een verdeelmodel pas als de daarin gehanteerde normen (i.e. de curriculum-profielen) niet meer ter discussie staan'. 'Wel was er de nota beleidsindicaties van de toenmalige staatssecretaris Klein. Ook hierin werd gerekend en wel, maar ik vermoed, van achteren naar voren'. 'Voor de Haagse rekenpartij met alles erop en eraan kan ik weinig waarde-ring opbrengen. Hoogstens enig begrip'.

Over naar onze jongste zuster, de THT. Ook daar twee sprekers - wat zijn we in Eindhoven toch sober: mr. A. Hooites Meursing, CvB-voorzitter, en prof.dr. I.W. van Spiegel, r.m. De eerste vroeg zich o.m. af of de grote hoeveelheid rapporten, nota's e.d. die vaak in grote oplage de universiteitsgebouwen binnenstromen, überhaupt nog een efficiënte werkwijze mogelijk maakt. Citaat: 'als we het planningsproces zien als een rijdende trein die moeilijk meer te stoppen is, dan dreigt de situatie te ontstaan dat de planningsdeskundigen in de eerste wagen zitten en de beleidsformulerende instanties het gevoel krijgen in de volgagens te worden meegetrokken zonder over de dienstregeling te kunnen meepraten'.

'Ik heb wel eens het gevoel dat men het als een innovatie beschouwt het begrip innovatie aan te dragen, en dat het als een panacee wordt gezien voor veel van onze kwalen'.

'De minister van wetenschapsbeleid heeft een nota over innovatie in het vooruitzicht gesteld.... Ik hoop dat hij niet zal vergeten dat er voor daadkrachtige ondersteuning van innovatie door wetenschappelijk onderzoek, ook financiële middelen ter beschikking dienen te staan'. Prof. Van Spiegel: 'Hoewel in de titel van deze nota ook duidelijk het h.b.o. besloten ligt, komt de bewindsman tot een uitwerking van zijn ideeën voor het w.o.

'Indien het de bedoeling is dat de vierjarige doctoraalopleiding in het Pais-model een ingenieur oplevert die direct inzetbaar is in maatschappelijke functies, dan roept dit uiteraard de formule van het baccalaureaat in gedachten op. Zoals reeds eerder gesteld: qua onderwijsmodel wellicht aantrekkelijk, maar in de context van de Nederlandse samenleving niet geaccepteerd'.

J.v.D.

Ir. Zwart promoveert

Volgende week vrijdag, 15 september, promoveert de scheikundige ir. Jacob Zwart op deze TH met het proefschrift 'Catalytic oxidation of thiols on polymer attached Cophthalocyanine complexes'.

De promotoren van ir. Zwart zijn dr. G.C.A. Schuit, buitengewoon hoogleraar in de anorganische scheikunde, en dr.ir. A.L. German, lector in de kunststoftechnologie, beiden verbonden aan de afdeling Scheikundige Technologie.

Ir. Zwart (35), oorspronkelijk uit Velsen afkomstig, heeft jarenlang als chemisch analist en chemisch technicus in de groep polymeerchemie van DSM gewerkt, alvorens hij in 1969 startte met de studie scheikunde aan de TH. In 1973 werd deze studie in de vakgroep Katalyse afgerond, enkele maanden later startte hij in dezelfde vakgroep met het onderzoek dat tot dit proefschrift heeft geleid. Daarnaast heeft hij zich als l.t.d.-er bezig gehouden met het onderzoek naar het mechanisme van de autotoxidatie van cysteine, gekatalyseerd door cuII-ionen.

De heer Zwart heeft inmiddels zijn werkzaamheden aan de TH beëindigd. Hij is per 1 augustus jl. in dienst getreden van het Sophanium College te Vaals als leraar wiskunde/scheikunde.

Biomedische en Gezondheidstechniek

Technische Werkwinkel Gezondheidszorg zoekt student-medewerkers

De werkwinkel wordt gevormd door een groepje studenten die min of meer regelmatig meewerken aan het maken of ontwerpen van hulpmiddelen voor gehandicapten. Door afstuderen en drukke werkzaamheden hebben we nu behoefte aan versterking van de groep. Wij zoeken dan ook studenten die voor één project of vaker willen meewerken aan of meedenken over het maken van hulpmiddelen.

Het moet toch mogelijk zijn dat er studenten zijn die zich willen inzetten voor de gehandicapte medemens.

De problemen die bij de werkwinkel binnenkomen lopen uiteen van de vraag om een advies, tot het ontwerpen van een 'nieuw' hulpmiddel. We proberen zoveel mogelijk te werken voor particuliere vragenstellers. In een gesprek tussen de 'klant' en mensen van de werkwinkel wordt de probleemstelling nader uitgewerkt. Hoe daarna verder wordt gewerkt loopt sterk uiteen. In elk geval kan steeds advies op paramedisch gebied gevraagd worden ondermeer aan een ergotherapeute. Soms mondt e.e.a. uit in een doorverwijzing naar een revalidatiearts, maar ook kan het leiden tot een stage-onderwerp. Mensen die geïnteresseerd zijn kunnen contact opnemen met: Bert van Helvoirt, tel. 437822

of onze TH-brievenbus: Bureau Biomedische en Gezondheidstechniek, W-hoog 99.132, tel. (47)5375.

Cyclus: Als de vrijheid je lief is

Op donderdag 14 september start de avond-cyclus 'Als de vrijheid je lief is'. In een reeks lezingen zullen er verschillende aspecten rond het thema uitholling van de democratie aan de orde komen.

De lezingen vinden plaats in de grote zaal van het auditorium en beginnen om 20.00 uur.

Nederland schrok wakker toen in de pers geschreven werd over het Duitse verschijnsel 'Berufsverbot'. Menige Nederlandse vinger wees naar 'onze burens rechts', waar ondemocratische tendenzen zich leken door te zetten. Het 'geval Kalma' was aanleiding om weifelend de vraag te stellen: 'Berufsverbot' - ook hier in Nederland? Het is duidelijk, de gebeurtenissen in West Duitsland staan niet op zich, net zo min als de studenten- en arbeidersonlusten tien jaar geleden. Economie en politiek

van de Westeuropese landen zijn nauw met elkaar verweven - zie de economische crisis, met alle gevolgen van dien, die de meeste Europese landen gelijktijdig teistert. Maatregelen en wetten die de vrijheid van de burger aantasten worden niet alleen in Duitsland doorgedrukt, dergelijke voorstellen liggen ook hier in Nederland in het parlement ter behandeling. In deze cyclus wordt er dan ook de aandacht op gevestigd, waar het hier in Nederland dreigt fout te lopen.

Navolgend het programma:

14 september
Uitbreiding van politiebevoegdheden, mr. Jak v.d. Meulen, docent strafrecht, Universiteit van Amsterdam, medewerker Bond van Vrijheidsrechten.

21 september
'Berufsverbot' in Nederland?, mr. Roel de Lange, redacteur tijdschrift 'Recht en

Kritiek', medewerker Anti-Berufsverbote-Bulletin.

28 september
Oorzaken en achtergronden van de uitholling van de democratie, Siep Stuurman, politicoloog, Universiteit van Amsterdam.

5 oktober
Wat kunnen wij er met z'n allen aan doen? mr. Paul van Tongeren, medewerker Nationale Commissie Ontwikkelings-samenwerking, voorzitter Werkgroep voor de Rechtsstaat.

12 oktober
Het Europees verdrag tot Bestrijding van het terrorisme (Forumdiscussie), prof. dr. H. Bianchi, hoogleraar criminologie, VU-Amsterdam.

mr. E. Jessurun. d'Oliveira-Prakken, medewerkster Willem Pompe Instituut, Rijksuniversiteit Utrecht.
Vertegenwoordiger van het Ministerie van Justitie (gevraagd).

Zoals uit bovenstaande blijkt start het programma met een lezing over 'Uitbreiding van politiebevoegdheden' van Jak van der Meulen. Navolgend een korte inhoudsopgave:

Het juridisch instrumentarium om de toenemende repressie op nationaal en Europees niveau een 'parlementair-democratische' legitimatie te geven is deels ontworpen, deels in voorbereiding: een nieuwe wapenwet, een wetsontwerp fouilleren, strafbaarstelling van de 'samenspanning' en de Europese conventie ter bestrijding van het terrorisme. Jak v.d. Meulen, docent strafrecht aan de Universiteit van Amsterdam en lid van de Bond voor Vrijheidsrechten, zal trachten het publiek precies met de inhoud van deze wetten bekend te maken zodat het mogelijk wordt om tot een beoordeling daarvan te komen.

Ploink: muziektheater

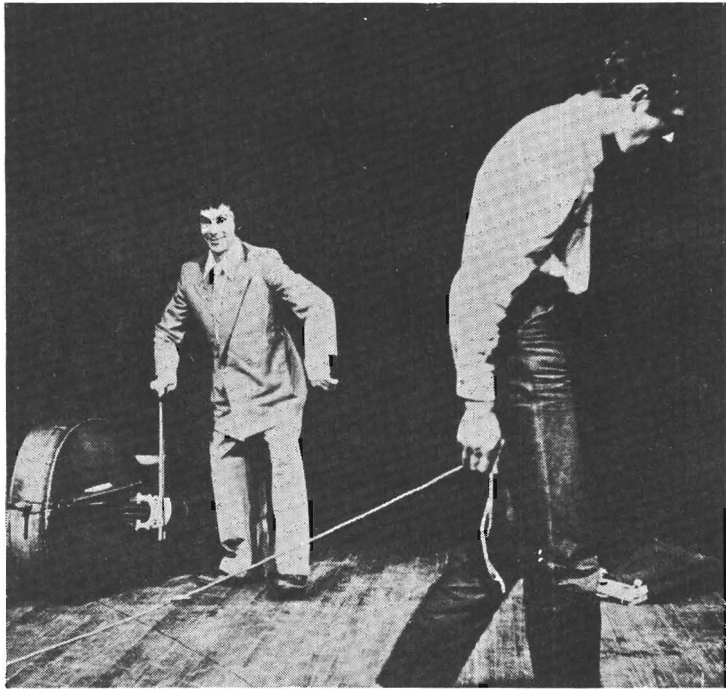

foto extern

Op dinsdag 12 september a.s. vindt in de grote zaal van het auditorium de voorstelling 'Ploink' plaats. Dit concert voor kijkers (muziektheater) begint om 12.45 uur en is voor iedereen vrij toegankelijk. Ploink is een verbinding van actuele geïmproviseerde muziek en theater. De voorstelling, die uit een aantal korte onorthodoxe en vrolijke acts bestaat, wordt gepresenteerd door de clowneske mimespeler Theo Joling en de bassist Maarten van Regteren Altena.

hij vaak concerten, waarbij hij uitsluitend zijn eigen muziek brengt. Dit is ook het geval met Ploink, waarvoor hij band-composities ontwierp.

Theo Joling kreeg zijn opleiding in Parijs bij Marcel Marceau en Alexander Jodorowsky. Hij werkte een paar jaar als mimespeler bij Caroussel. Samen met Willem Breuker maakte hij het kinderprogramma 'Hullie en Zullie'.

Als cineast maakte hij de film 'De wereld, schilderijen van Han Mes'. Joling is verder werkzaam als freelance medewerker van het kinder t.v.-programma Sesam Straat. Ploink staat voor de hardheid van de bas, waarmee de meest onwaarschijnlijke stemmingen en een stroom van enerwerend geluid uit de wonderlijkste regionen van het instrument tevoorschijn worden getoverd. De clown onderlijnt met zijn plastische expressie de muziek, zoals op andere momenten de bassist nog meer relief geeft aan de overonderende hoeveelheid grappen van de clown, die zwijgend zijn machtige en tegelijk machteloze grappen vertelt. Het eind is een krankzinnige persiflage op de uitvoeringspraktijken van de gecomponeerde muziek, inclusief op die van Maarten van Regteren Altena zelf.

SG-MUZIEK SG-MUZIEK SG-MUZIEK

Maarten van Regteren Altena, één van de hedendaagse pijlers van het Nederlandse muziektheater, studeerde aan het Amsterdamse conservatorium. Na als contrabassist in een symfonie orkest gewerkt te hebben, besloot hij zich voor goed te wijden aan de geïmproviseerde muziek. Hij was lid van de groepen van Willem Breuker, Mischa Mengelberg en de Volharding en leidt thans zijn eigen snaarsextet 'K'ploeg'. Als solist geeft

Werkcollege

'Wetenschap en Maatschappij'

In samenwerking met docenten van de onderafdeling Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen organiseert Studium Generale dit najaar voor het eerst een werkcollege 'Wetenschap en Maatschappij' voor docenten aan de technische afdelingen.

Dit werkcollege zal worden gegeven door de wetenschapsmethodologen dr. J.D. Sneed, dr. A. Sarlemijn en de wetenschapssociologen prof. dr. B.C. van Houten en drs. B.A.G.M. Tromp; het programma werd voorbereid door een werkgroep die op initiatief van Studium Generale bijeenkwam, bestaande uit drs. A.H.E. van Hengel (bureau Studium Generale), prof. dr. ing. J. Jess (afd. E), drs. W.M. de Muynck (afd. N) en dr. A. Sarlemijn (onderafd. WM). De aanleiding tot het organiseren van het genoemde werkcollege is de volgende overweging geweest: van de docenten der technische afdelingen wordt er tegenwoordig verwacht dat zij ingaan op kwesties die betrekking hebben op het maatschappelijk belang van hun vakdiscipline. De meeste van die docenten zijn daartoe wel bereid maar tegelijkertijd hebben zij een zekere huiver voor die kwesties omdat deze moeilijk systematisch behandeld kunnen worden en omdat ze vaak tot vage discussies leiden. Nu echter hebben de methodologen methoden, technieken en theorieën ontwikkeld

om wetenschappelijke vooruitgang te beschrijven en te verklaren; en de wetenschapsociologen hebben hetzelfde gedaan met betrekking tot de sociale processen en instituties waarin wetenschap wordt bedreven. Het lijkt daarom zinvol om docenten in de technische disciplines in contact te brengen met de kennis en denkwijzen die sociologen en methodologen hebben ontwikkeld. Anderzijds kan het voor de betreffende WM-docenten interessant zijn hun opvattingen aan de kritiek van technici en natuurwetenschappers te onderwerpen. Om deze redenen wil dit werkcollege een dialoog op gang brengen tussen technische wetenschappers enerzijds en sociologen en filosofen anderzijds. Over dit programma hebben alle wetenschappelijke stafleden inmiddels een rondschrijven ontvangen, waarin ook het programma is afgedrukt; gedurende de eerste helft van het programma (dat op vrijdagmiddagen wordt gehouden) zullen teksten worden bestudeerd uit het boek 'Het verschijnsel Wetenschap' van H. Koningsveld. De eerste bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 15 september.

Deelnemers dienen zich tevoren aan te melden bij A. Sarlemijn (afd. WM, tel. 2889) of A.H.E. van Hengel (Studium Generale, tel. 2070).

Ideeën voor toekomstig SG gevraagd

Nog nauwelijks is het Studium Generale programma begonnen of bij de Beleidscommissie en het bureau Studium Generale begint alweer de voorbereidingsprocedure voor het voorjaarsprogramma 1979. Eind september wil de Beleidscommissie uit een lijst van onderwerpen voor de lezingen-cycli de meest geschikte kiezen. In principe kunnen daarbij ieders ideeën meedingen.

Wie een suggestie heeft voor een Studium Generale programma wordt bij deze uitgenodigd daarover (eventueel na contact met het bureau Studium Generale) 10 tot 15 regels op te schrijven, zodanig dat de Beleidscommissie in staat is een oordeel over de geschiktheid van het onderwerp te vormen. Verdere inlichtingen bij het bureau Studium Generale, tel. 2070.

De toekomst van de toekomst

In het kader van het lezingenprogramma rond de futurologie verzorgt dr. D. van Houten op woensdag 13 september 11.45 uur een inleiding over de toekomstverkenning van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid: 'de komende 25 jaar Nederland'. De lezing vindt plaats in de grote zaal van het auditorium. Dr. Van Houten is verbonden aan de vakgroep Planning en Beleid van het Sociologisch Instituut Rijksuniversiteit Utrecht.

Onderstaand een samenvatting van zijn lezing:

1. Toekomststudies in de verzorgingsstaat. Na 1945 is toekomstdenken snel aan betekenis toegenomen. Toekomstonderzoek is eerst vooral exploratief, met stellige uitspraken over een toekomst die komen zal. Aan het eind van de jaren zestig ontstaat steeds meer twijfel aan de mogelijkheid en wenselijkheid van dergelijke stellige uitspraken. Nu overheerst onzekerheid over de toekomst, terwijl de behoefte aan kennis over de toekomst groot is.

2. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. In de voorgeschiedenis van de WRR staat het streven naar beleidsgericht onderzoek centraal. De zgn. cie. de Wolff (ingesteld in april 1968) moet o.m. aanbevelingen doen om dit streven te voorzien van een organisatorisch kader. Bepleit wordt een raad voor de planning in te stellen, die o.m. belast zou zijn met toekomstverkenningen en met integratie van bestaande facet- en sectorplanning. Deze aanbeveling wordt enigszins gewijzigd overgenomen door de cie. van Veen (kabinetsformatie Biesheuvel) en in het voorjaar van 1973

studium generale

wordt de Wetenschappelijke Raad bij KB voorlopig ingesteld. Belangrijkste elementen uit de taakstelling zijn: het geven van wetenschappelijk gefundeerde informatie over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving kunnen beïnvloeden, het aangeven van te verwachten knelpunten en tegenstrijdigheden, het formuleren van probleemstellingen ten aanzien van grote beleidsvraagstukken en het aangeven van alternatieven.

3. Direct na haar instelling besluit de Raad tot het verrichten van een Algemene Toekomstverkenning. De doelstelling hiervan was: te komen tot de opstelling van een samenhangend toekomstbeeld op de langere termijn voor Nederland, door middel van het systematisch en in onderling verband brengen van zoveel mogelijk verwachtingen van toekomstige ontwikkelingen op deelterreinen. Er wordt een aantal deelterreinen uitgekozen en de vooronderstellingen worden uiteengezet in het werkstuk 'Uitgangspunten voor een verrassingsvrije toekomst'. Hiervan uitgaande worden de deelverkenningen verricht. Vervolgens worden deze gebundeld tot één rapport, waarin uitgaande van twee alternatieven m.b.t. economische groei, twee beelden van Nederland worden geschilderd, voorafgegaan door een gemeenschappelijk gedeelte dat niet afhankelijk is van economische groei.

4. De ATV moet gezien worden als experiment. Vergeleken met andere verzorgingsstaten is de WRR tamelijk uniek, en daarmee een ATV helemaal. De gehele exercitie is dan ook intern geëvalueerd en op het ogenblik wordt gediscussieerd over een vervolg. Kritiek kan zich richten op de methode, op de inhoud en op de politieke en beleidsmatige relevantie. In de eerste plaats is het niet gelukt een samenhangend beeld te schetsen. Per sector zijn de mees-

te beeldjes wel geloofwaardig, maar criteria hiervoor ontbreken. Het verrassingsvrije uitgangspunt is erg gekunsteld, en de gedane uitspraken zijn niet getoetst. Er worden geen uitspraken gedaan over politieke keuzemomenten; evenmin over beleidsalternatieven.

5. Een toekomstige toekomstverkenning zal meer moeten aansluiten bij politieke besluitvormingsprocessen. Een centraal probleem hierbij is dat het politieke systeem primair gericht is op de korte termijn. Toch blijkt geregeld dat er de komende 10 à 15 jaar al erg veel vast ligt. Planmatige verandering vereist daarom een zeer lange termijn. Hierbij moet niet alleen van het heden uit naar de toekomst worden gekeken; backwards studies zijn evenzeer noodzakelijk. Dat hierdoor normatieve elementen worden ingevoerd is onvermijdelijk. Dit hoeft niet in strijd te zijn met wetenschappelijke methodes.

Muziek

In het kader van het woensdagmorgen muziekprogramma speelt op 13 september a.s. om 11.45 uur in de senaatszaal van het auditorium Het Nico Langenhuijsen Kollektief.

Dit Kollektief heeft zich op improviserende muziek toegelegd. Nico Langenhuijsen zegt over dit soort muziek: 'het verschil in mentaliteit bij geïmproviseerde muziek en genoteerde muziek is groot. Klassieke muziek is veel individueler, improviserende muziek is veel meer afhankelijk van de relatie met medemusici en met het publiek'.

Oprichting en herstructurering werk- gemeenschappen

De Commissie Algemene Vraagstukken Wetenschappelijk Onderzoek (CAVWO) van de Academische Raad heeft onlangs een nota uitgebracht aan de voorzitter van de Academische Raad getiteld: Handreiking bij het oprichten en herstructureren van werkgemeenschappen. Deze werkgemeenschappen hebben als doel het wetenschappelijk onderzoek op één bepaald vakgebied te stimuleren en te coördineren. De werkgemeenschap vormt een ontmoetingsplaats waar vakgenoten met elkaar over hun werk kunnen praten; het onderzoek wordt hier ook beoordeeld. De CAVWO heeft in de nota een gedetailleerd stelsel richtlijnen geformuleerd voor de interne structuur en de externe relaties van de werkgemeenschap. Door middel van deze richtlijnen hoopt de CAVWO de totstandkoming van werkgemeenschappen te bevorderen, in het bijzonder in de alfa- en gamma-wetenschappen waar nu nauwelijks of in het geheel geen werkgemeenschappen bestaan. De nota zal binnenkort ter informatie worden toegezonden aan de universiteiten en hogescholen, de AR-secties en enkele AR-commissies, en ook aan de wetenschapsorganen zoals ZWO, TNO, KNAW en RAWB.

TeHooi

□ 'De Chinezen komen', zo staat er te lezen in THT-Nieuws. Dit naar aanleiding van het bericht dat een groot aantal Chinese studenten naar West-Europa zullen komen. Ook de THE heeft zich bereid verklaard om Chinezen toe te laten. Men spreekt over vijftig studenten. In Twente wordt zelfs gesproken over een aantal van honderd. THT-Nieuws schrijft dat de THE de Chinese studenten als een soort proefkonijnen beschouwt. Dit zou althans zo blijken uit kranteberichten, waarin vermeld wordt dat dertig tot vijftig ouderejaars Chinezen zich kunnen laten inschrijven aan de afdeling Elektrotechniek. Mocht de 'proef' slagen, dan kunnen meer Chinezen zich ook aan andere afdelingen laten inschrijven.

□ De expositie 'Dutch Design' in de hal van het hoofdgebouw is met enige trubbels van start gegaan. Op een van de panelen prijken naast een aantal mindere waardevolle bankbiljetten ook twee briefjes van duizend gulden. Een met de voorkant naar de kijker en een met de achterkant naar de kijker. Helemaal brandecht; en dus verleidelijk volgens de Bewakingsdienst, die dan ook opdracht gaf om de bankbiljetten te verwijderen. Gelegenheid maakt de dief was de redenatie en zo moeten de bezoekers van de tentoonstelling het nu doen met twee kleurenfoto's.

□ Het schijnt maar niet te willen lukken. Ook dit jaar is kermiswoensdag weer verkeerd in de studiegids vermeld.

Zoals de ras Eindhovenaren wel begrepen zullen hebben moet het niet 2 augustus 1979 zijn, maar 1 augustus 1979.

□ Had u ook ingetekend voor een kleurentelevisie, wasmachine, diepvriezer of cassette-apparaat tegen een vooroorlogse prijs? Nee, dan behoort u tot de weinige slimmerikken of u hebt er niets van geweten. Dan hebt u geluk gehad, want naar horen verluiden schijnen meer dan 300 TH-medewerkers in het aas van de goedkope aanbieding gehapt te hebben. Er zouden zelfs al mensen geweest zijn, die al hun oude spullen al op voorhand verkocht hadden en nu zonder elektrisch gerief zitten. Deze schijnen voor de vakanties allemaal mooi op een intekenlijst neergepend te hebben wat ze allemaal graag wilden kopen. Toen verleden week echter het uur van ophalen, ergens in Nuenen, was aangebroken, volgde de teleurstelling. Met auto's, handkarren, ja zelfs met een verhuishagen schaarde de meute zich in de rij om de begeerde artikelen te kunnen ophalen. Helaas, de aanbieder van het goedkope spul was er niet, kwam niet en bleef spoorloos. Voor veel TH-ambtenaren schijnt 1 april ook nog in augustus op te gaan.

□ In Leiden weten ze nog hoe het hoort. 'Tot voor kort waren jullie nog scholieren, nu zijt ge studenten', sprak de Leidse rector magnificus prof. Kuenen onlangs in zijn welkomstdwoord aan de eerstejaars studenten.

Het nieuwe studiejaar is weer begonnen.

ander nieuws

PAGINA VOOR STUDENTENACTIVITEITEN

INDUSTRIA S.G.W. I.AVERES
SIMON STEVIN S.S.A. ASTERIX
ISIS HOC HABET S.I.K. DEMOBIEL
NAYADE OKTUPUS I. SOCRATES
EXCALIBURICHTHUS NARGILEH
INDUSTRIA DEMOS A. ADE A.O.R.
S.G.W. E.S.V.C.I. JAPIT H.HAJRAA
DEKATE MOUSA H.L. I.C.S.THOR
JOHANNES DIDERIK VAN DER
WAALS HOC HABET VIN E.S.S.F.
PUSPHAIRA HAJRAA OR DEMOS
E.S.A.C. TAMAR S.I.K. PANACHE
REDUKTIEBUREO E. A.O.R. ISIS
THOMAS MORUS L.S.V.B.
THE ELEPHANTS E.S.V.C.I.
FELLENOORD TUNA THORATHUS Z.E.S.
ASTERIX E.S.M.G. THETA S.S.R.E.TAVERES

Vergadering Studenten Muziekgezelschap

Op dinsdag 19 september wordt een algemene ledenvergadering gehouden van het Eindhovens Studenten Muziekgezelschap. Plaats: 'kleine mensazaal' (linker-vleugel AOR), aanvang om 20.00 uur. Iedere belangstellende is van harte welkom. Het is de bedoeling dat op deze avond verschillende nieuwe ensembles gevormd zullen gaan worden. Voor iedereen, die graag met anderen wil musiceren, is dit de aangewezen weg voor het leggen van contacten. Voor ieder genre muziek biedt het ESMG vele mogelijkheden, ook voor jou wellicht. Maak je wensen kenbaar op 19 september a.s.

Studenten-enquête

Deze week zal een kwart van de studenten van de THE een enquête in de bus krijgen. Ze wordt georganiseerd door een drietal Bedrijfskunde-studenten in het kader van een bijzondere opdracht voor de vakgroep Bedrijfsseconomie in samenwerking met Studium Generale. Onderwerp van de enquête is: Studium Generale. Het onderzoek wordt vooral gedaan om inzicht te krijgen in het bezoek aan SG en in de mening van de student over het aangeboden pakket van activiteiten van SG. De onderzoekers hopen met de uitkomsten van de enquête verbeteringen te kunnen voorstellen voor het programma en de opzet van SG. Zij verwachten dan ook, dat de studenten voor deze organisatie enige tijd beschikbaar willen stellen en de enquête goed en doordacht zullen invullen. Om enigszins redelijke conclusies te kunnen trekken doen zij een dringend beroep op de ondervraagden om de enquête ingevuld terug te sturen. Over de uitkomsten van de enquête hopen wij later nog te berichten.

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot: vakgroepssecretariaat Bedrijfsseconomie paviljoen Bedrijfskunde, J-vleugel, telefoon 473841.

Faalangst

Bij het bureau studentenpsychologen bestaat dit semester de mogelijkheid deel te nemen aan een groep waarin studenten behandeld zullen worden voor faalangst. Dat is een soort angst die vooral optreedt in situaties waarin je weet of denkt dat je beoordeeld wordt. Een specifiek voorbeeld van faalangst is *tentamenvrees*. Studenten die daar last van hebben zijn vaak geneigd de voorbereiding van een tentamen steeds maar uit te stellen. Gaan ze uiteindelijk toch aan de slag dan is het meestal niet alleen te laat, maar worden ze bovendien zodanig beheerst door een paniekgevoel van 'ik kan het niet', 'ik haal het niet', dat er van efficiënt en effectief studeren weinig terecht komt. Er zijn ook studenten die geen moeite hebben met de voorbereiding, maar wel tijdens een tentamen worden overvallen door tentamenvrees. Ze kunnen zich dan niet meer op de vragen concentreren. Vaak hebben ze het idee niets meer te weten, geen enkele som meer op te kunnen lossen. En ook dat gaat vaak gepaard met gevoelens van paniek. Studenten die denken dat ze last hebben van faalangst en/of tentamenvrees en daarom aan deze groep mee zouden willen doen kunnen zich, *lieft vóór 12 september aamelden bij het secretariaat van het bureau studentenpsychologen*, hoofdgebouw, B. 03, telefoon (47) 2060. Ze zullen dan zo spoedig mogelijk worden opgeroepen voor een gesprek met een van de studentenpsychologen.

Industria

Industria nodigt alle studenten en medewerkers uit voor de Algemene Vergadering op donderdag 14 sept. om 12.45 uur in P1. Op deze vergadering zal het Industria-jaarplan gepresenteerd worden. Vanaf 15 september zal het nieuwe Industria-bestuur als volgt zijn samengesteld.
Frans Machielsen, voorzitter: coördinatie binnen Industria; representatie; contacten met docenten, secretariaten en studentendecaan; intro; commentaarcollege.
Frans van der Steen, secretaris: excursies binnen- en buitenland; voorlichting op scholen.
Erica van der Kruk-Rietveld, penningmeester: uitgebreide boekenservice; uitgifte oude tentamens.
Tini Coppens, ondersteuning student-raadsleden: onderwijszaken; voorlichting studenten m.b.t. afstuderen; coördinatie studentbegeleiders.
André Limpens, contact met landelijke beroepsverenigingen: Bdk-borrel; commentaarcollege; uitgifte oude tentamens; dropping; voetbaltoernooi. Studenten die bepaalde activiteiten in het komende jaar willen helpen organiseren, kunnen dat op deze vergadering kenbaar maken. Daarnaast zijn suggesties voor nieuwe activiteiten ook van harte welkom.

Academisch gevormde WW'er?

Een sombere titel van een artikel bestemd voor iemand die juist met veel enthousiasme aan zijn studie wil beginnen en zich over de mogelijkheid dat hij over 6 tot 7 jaar als afgestudeerd ingenieur een baan zal vinden waarschijnlijk nog geen zorgen maakt. Toch is de kans niet gering dat je rond 1985 moeite zult hebben een baan te vinden. Op dit moment (juli 1978) zijn reeds 742 ingenieurs van diverse richtingen werkloos en van dat aantal zoeken er reeds 300 al zes maanden of langer naar een betrekking. Dat cijfer lijkt hoog, maar het is 5 procent lager dan in juli 1977, toen waren er 783 ingenieurs werkloos. Zie voor een uitsplitsing over de diverse studierichtingen bijgaande tabel. Voor ingenieurs lijkt de werkgelegenheidssituatie beter te zijn dan voor andere academici: in juli 1977 waren er in totaal 3.888 academici werkloos, in juli 1978

4.359, waarvan rond de 80 procent jonger was dan 35 jaar. Er is in het verleden in de landelijke pers reeds veel geschreven over dit voor Nederland nieuwe verschijnsel, dat in 1971 voor het eerst de kop opstak. Vooral chemici/scheikundig ingenieurs waren toen in de picture. Het verschijnsel van de werkloze academici beperkt zich overigens niet tot Nederland, ook de andere industrielanden kampen er mee. De werkloze academicus is niet geheel nieuw, je grootvader kan je vertellen dat in de dertiger jaren de werkloze ingenieurs als conducteur op de tram stonden. Nu echter is de werkloosheid onder academici aanzienlijk, hoewel ook dat relatief is. Het landelijk werkloosheidspercentage ligt momenteel op 5,5 procent, bij de academici is het percentage 3,9 en bij afgestudeerden in de technische wetenschappen 2,6 procent.

Ontwikkeling aantallen werkloze ingenieurs 1974 - 1978 (tussen haakjes langer dan 6 maanden werkloos).
Opgave bureau Arbeidsmarkt Academici.

vakgebied	1974	1975	1976	1977	1978
scheikunde	90	90	150 (30)	176 (72)	160 (68)
bouwkunde	78	118	154 (44)	169 (45)	150 (59)
elektrotechniek	71	97	79 (22)	133 (50)	128 (55)
werktuigbouwk.	90	110	95 (29)	105 (39)	104 (41)
natuurkunde	43	65	50 (14)	67 (29)	58 (25)
civiele techniek	49	75	65 (11)	56 (14)	39 (12)
bedrijfskunde	-	-	27 (5)	19 (6)	34 (12)
wiskunde	17	26	13 (1)	16 (5)	21 (6)
vliegtuigbouwk.	-	-	9 (2)	15 (3)	17 (10)
metaalkunde	-	-	11 (2)	11 (4)	14 (5)
mijnbouwkunde	-	-	9 (4)	14 (3)	12 (6)
scheepsbouwk.	-	-	2 (0)	2 (1)	5 (1)
totaal aantal ir.'s	-	-	664 (173)	783 (273)	742 (300)
totaal aantal ac.	2535	3469	3382(1113)	3888(1542)	4359(1814)

- geen cijfer bekend.

Stichting Internationaal Christelijk Studiecentrum

Ook dit universiteitsjaar organiseert het Christelijk Studiecentrum in verschillende steden *studiekringen*. Op deze kringen, onder leiding van ouderejaarsstudenten of jonge afgestudeerden, denken de deelnemers met elkaar na over fundamentele vragen in het licht van de Bijbel, als autoriteit van hun leven. Op zaterdag 16 september zal in Amsterdam de 'startdag' van de

komende cursus 1978-1979 worden gehouden. De heer W.Chr.F. de Vries, zenuwarts te Bennebroek, zal dan spreken over 'Het geschonden mensbeeld; een spanning tussen ideaal en werkelijkheid'.

Plaats: Begijnhofkapel, Begijnhof 48 (Amsterdam-Centrum).
Tijd: van 10.00 - 13.00 uur.

CIRP-prijs voor ir. Verkerk

Een van de CIRP-medailles voor veelbelovend wetenschappelijk onderzoek op het gebied van produktietechnologie werd vorige week tijdens het CIRP-congres uitgereikt aan ir. Verkerk (TH Delft) (links op de foto). Hier wordt ir. Verkerk gelukgewenst door prof. dr. P.C. Veenstra, een van de organisatoren van het geslaagde CIRP-congres.

Bestemd voor alle afdelingen

■ Rekencentrum

Colloquium
Spreker : dr. A.S. Tanenbaum
Onderwerp : The UNIX operating system
Datum : 18 september
Tijd : 10.45 uur
Plaats : collegezaal 2 in de kelder van het RC-gebouw.

Samenvatting

An introduction to the UNIX operatin system will be given. Among other topics, the file system, the command language, filters, pipes, the i/o system and some of the commands will be covered. This part of the talk will be intended to show new prospective users the power and elegance of UNIX. A short discussion of the implementation will follow.

■ Errata Gids 1978/1979

pag. 49 3.1. 1 sept. 1977 wijzigen in: 1 september 1978
3.1.2. Laatste 3 regels vanaf: Wie op 1 sept. vervallen
3.2. 1 sept. 1977 wijzigen in: 1 september 1978
pag. 50 3.2.2. Laatste 3 regels vanaf: Wie op 1 sept. vervallen
3.2.3. onder c, laatste 3 regels vervallen
3.3. 1 sept. 1977 wijzigen in: 1 september 1978
3.3.2. Laatste 3 regels vanaf: Wie op 1 sept. vervallen
pag. 51 3.3.3. onder c, laatste 3 regels vervallen
3.4. 1 sept. 1977 wijzigen in: 1 september 1978
pag. 52 3.4.2. Laatste 3 regels vanaf: Wie op 1 sept. vervallen
3.4.3. onder c, laatste 3 regels vervallen
3.5. 1 sept. 1977 wijzigen in: 1 september 1978
pag. 53 3.5.2. Laatste 3 regels vanaf: Wie op 1 sept. vervallen
3.5.3. onder c, laatste 3 regels vervallen
pag. 8 kermiswoensdag 2 aug. moet zijn 1 aug.

■ Aankondiging

Prof.dr.ir. E. Schuurman deelt mee dat zijn college *Filosofie I* (0.170.0) aanvangt op donderdag 14 september van 10.45 - 12.30 uur in het auditorium. Het college is een *keuze-college* voor alle studenten van alle afdelingen in de K- en I-fase. De filosofie werkt op de achtergrond van de wetenschap en haar ontwikkeling. Evenzeer is de filosofie van beslissende invloed op de technische ontwikkeling. In dit college gaan we in op de vraag wat filosofie is, op de geschiedenis van de filosofie en trachten we een aantal moderne wijsgerige stromingen, zoals het existentialisme, het positivisme, het (neo-) marxisme, aandacht te geven. Dit jaar willen wij vooral de accenten laten vallen op de verhouding van *christelijk geloof en wetenschap*.

■ Internationaal werkcollege Economie voor TH-studenten

Het is de bedoeling om op maandag 11 september a.s. een internationaal werkcollege te beginnen over 'Comparative Economic Systems' (in het rooster aangekondigd als 'Actuele Economische Problemen'). Aan dit college zullen gedurende de maanden oktober en november als gastdocenten deelnemen prof.dr. J. Soldaczuk van de Economische Hogeschool in Warschau (Polen) en prof.dr. F. Bucar van de Universiteit van Ljubljana (Joegoslavië). In die periode is de voertaal Engels. Het is de bedoeling om in onderlinge discussies drie economische systemen met elkaar te vergelijken, te weten het Westerse (zogenaam kapitalistische) systeem, het socialistische systeem (Polen) en het systeem van arbeiderszelfbestuur (zoals in Joegoslavië aanwezig). Gezien de opzet van het college wordt van studenten die deelnemen verwacht dat zij als voorbereiding op de colleges literatuur bestuderen, inleidingen houden en deelnemen aan de discussie. Deelneming staat open voor studenten die het college volgen als deel III van de voorkandidaatscursus Maatschappijwetenschappen of voor hen die het als keuzevak willen opvoeren. Nadere bijzonderheden worden tijdens het college op 11 september a.s. (10.45 uur, zaal 15 auditorium) bekend gemaakt.

■ Organisatie Rekencentrum

Het vertrek van ir. R.J.M. van Eyndhoven per 1 augustus 1978 naar 'Europa Container Terminus BV' te Rotterdam is aanleiding geweest voor enkele wijzigingen in de organisatie van het THE-Rekencentrum. Met ingang van 1 januari 1979 zal ing. A.C.P. de Jongh de functie 'groepsleider Operaties' gaan vervullen; in de periode 1 augustus tot 31 december zal ir. H.P.J.M. Roumen deze functie waarnemen. De werkzaamheden van ing. A.C.P. de Jongh als medewerker van de groep 'Analoog en Hybride Rekenen' worden overgenomen door ir. J.C.M. Machielsens. Met ingang van 1 augustus 1978 is ir. J.C.M. Machielsens overgegaan naar de groep 'Applicaties' en is de groep 'Analoog en Hybride Rekenen' opgeheven. Met betrekking tot de groep 'Datacommunicatie en Terminals' is met ingang van 1 augustus 1978 ir. R.J.M. van Eyndhoven opgevolgd door ing. T.J. van der Meer. Door de CTD en het Rekencentrum is met ingang van 1 augustus 1978 een werkgroep 'Microprocessoren' ingesteld, waarin de stafgroep E/E van de CTD en de groep DT van het Rekencentrum samenwerken met de volgende taakstelling:
1. advisering aan (toekomstige) gebruikers met betrekking tot de applicatiemogelijkheden van microprocessoren, alsmede het geven van cursussen op dit gebied;
2. advisering aan gebruikers en om advies vragende instanties met betrekking tot de aanschaf van microprocessoren;
3. het bevorderen van contacten tussen gebruikers van microprocessoren;
4. de verdeling van de werkzaamheden tussen CTD en Rekencentrum op het gebied van microprocessoren;
5. het beheer van de hardware- en softwarebibliotheek.
Voorzitter van de werkgroep is: ir. B. Kranenburg (CTD).
Secretaris van de werkgroep is: ing. Th.J. van der Meer (RC).

■ Tentamen 0.400.0/0.936.0 Sociologie

In het tussentijds tentamenrooster voor het najaar 1978 staat abusievelijk vermeld dat er op 16 september tentamen wordt afgenomen van bovengenoemd vak: dit zal *geen door-gang* vinden.

■ Cursus Maatschappijwetenschappen

Studenten die het voornemen hebben in het cursusjaar 1978/1979 toetsen af te leggen over de cursus 'Maatschappijwetenschappen' kunnen zich tot uiterlijk 1 oktober a.s. opgeven. De intekelijsten hangen op het publikatiebord bij de toetsruimte WM (HG 7.02). Zij die reeds 1 of meerdere toetsen hebben afgelegd, behoeven zich niet meer op te geven.

■ De avondinstructies wiskunde 40 en wiskunde 49 (Algol), Algol voor E, informatica I (eerste deel) voor werkstudenten worden in het voorjaarssemester 1979 alleen bij voldoende belangstelling gegeven. Aanmelden voor deze instructies zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk tot 1 november, bij ASA-WSK, HG 5.07, tel. 47 2767. Degenen, die zich hebben aangemeld, ontvangen te zijner tijd persoonlijk bericht over het al of niet doorgaan van de instructies.

Bedrijfskunde

■ Het college Ontwikkelingseconomie (9.127.0) vangt aan op dinsdag 10 oktober a.s. om 11.30 uur. Dit college wordt verzorgd door drs. B. Evers van de KHT. Nadere informatie en inschrijving bij Anja van Mierlo, secretariaat AT, pav. E.18.

■ Practicum Propaedeuse project

Het P-project is een verplicht onderdeel van het P-examen. Aan dit project wordt deelgenomen in groepen van 5 à 6 studenten. Het P-project start reeds begin september. Die studenten die nog niet in een P-project groep zijn ingedeeld worden dan ook verzocht zo spoedig mogelijk contact op te nemen met C. Geenen van het bureau Onderwijs Bedrijfskunde (Pav. A.40). N.B. Voor werkstudenten wordt een aangepast practicum verzorgd in het voorjaar. Zij ontvangen daarover nog in het najaarssemester nader bericht.

■ Afstudeervoordracht van R.F.L. Hornikx

Datum en tijd : 11 september, 14.00 uur
Plaats : vergaderzaal paviljoen, vleugel F, F-9
Onderwerp : Stageplanning leerlingverpleegkundigen
Bedrijf : St. Elisabeth-ziekenhuis, Amersfoort

■ Eerstejaars borrel

De eerste eerstejaars borrel van dit jaar zal gehouden worden op 12 september vanaf 20.30 uur in de SSRE sociëteit in het studentencentrum. Behalve de eerstejaars zijn ook de introbegeleiders uitgenodigd.

■ Toetsen Inleiding Economie en Sociaal Recht voor Bdk (0.510.0)

Studenten die het voornemen hebben in het cursusjaar 1978/1979 toetsen af te leggen over bovengenoemd vak, kunnen zich tot uiterlijk 1 oktober opgeven. De intekelijsten hangen op het publikatiebord bij de toetsruimte WM (HG 7.02). Zij die reeds 1 toets hebben afgelegd behoeven zich niet opnieuw op te geven.

■ Practicum Bedrijfseconomie I

Op 19 en 26 september en op 3, 10 en 24 oktober wordt het practicum Bedrijfseconomie I (1.021.3) gegeven. Dit practicum is verplicht om toegelaten te worden tot het tentamen Bedrijfseconomie I. Het practicum wordt slechts 1 maal per jaar gegeven. Bij voldoende belangstelling wordt dit practicum herhaald, echter alleen voor werkstudenten, op 10, 12, 17 en 19 oktober 's avonds vanaf 19.00 uur in paviljoen J-17. Werkstudenten dienen zich hiervoor te melden bij het secretariaat van de vakgroep Bedrijfseconomie, pav. kamer J-14, tel. 47 3841. Sluitingsdatum: 15 september.

■ Tentamen Bedrijfseconomie I

Met ingang van 1 september is de tentamenstof voor het vak Bedrijfseconomie I (1.610.0) als volgt:
1. De syllabus Bedrijfseconomie I, editie 1978.
2. De stof van het practicum BE I (1.021.3).
3. Boland, Hall en Blom, 'Stap voor stap door de jaarrekening', Samson 1972.
4. Koolschijn en Wijnberg, 'Kostenrekening en waarderingsproblemen', 4e druk, Samson 1977. Alleen: deel I, hoofdstukken 2, 3, 4, 6 en 7 (of oudere stukken hoofdstukken 2, 3, 4, 9 en 10).
Het tentamen wordt mondeling afgenomen. Op 31 oktober en op 1, 2, 7, 8 en 9 november bestaat de mogelijkheid tentamen af te leggen. U dient zich daarvoor aan te melden bij het secretariaat van de vakgroep Bedrijfseconomie, pav. kamer J-14, tel. 47 3841. Sluitingsdatum 13 oktober. De volgende tentamenperiodes voor dit vak zijn in januari, juni en september.

■ Operationele Research B

Aankondigen afstudeervoordracht M.J. Nieuwenhoff

Datum : 6 september
Tijd : 9.00 uur
Plaats : THE paviljoen kopzaal F-vleugel
Bedrijf : Philips Medical Systems
Onderwerp : Een aanzet tot integrale voorraadbeheersing in de goederenstroom van medische systemen

Technische Natuurkunde

■ Cursus Maatschappijwetenschappen

Studenten die het voornemen hebben in het cursusjaar 1978/1979 toetsen af te leggen over de cursus 'Maatschappijwetenschappen' kunnen zich tot uiterlijk 1 oktober a.s. opgeven. De intekenlijsten hangen op het publikatiebord bij de toetsruimte WM (HG 7.02). Zij die reeds 1 of meerdere toetsen hebben afgelegd, behoeven zich niet meer op te geven.

■ Van der Waals-lunch

Dinsdag 12 september zal de vakgroep Analyse van Fysische Meetmethoden een lunch verzorgen over stage en afstudeermogelijkheden op het gebied van de biofysica. In tegenstelling tot vorig semester worden de lunches nu voortaan gehouden in de nieuwe 'van der Waals-ontmoetingsruimte' NT 02.01. Aanvang 12.45 uur. Gratis koffie!

■ 3.170.0 Plasmafysica I

Het college Plasmafysica I zal gedurende het najaarssemester worden gegeven. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij F. Lambert, tel. 47 4347. Op woensdag 13 september om 14.00 uur vindt een voorbespreking plaats, waar tijd en zaal zullen worden afgesproken. Plaats: N-laag 02.55. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij F. Lambert. Een dictaat is te verkrijgen bij de dictaten-verkoop.

■ Het college Fysica van de Vaste Stof II (3.339.0) zal aanvangen op dinsdag 12 september om 10.45 uur in zaal 02.69 van gebouw N-laag (bij bibliotheek).

■ Het college Symmetrie in de Vaste Stof (3.336.0) zal aanvangen op donderdag 14 september in zaal 02.10 van gebouw N-laag, vleugel NL.

Werktuigbouwkunde

■ Studentassistenten Systeemleer

De vakgroep WN zoekt een studentassistent (3 middagen per week). Najaarssemester 1978: voor het opzetten en proefdraaien van het practicum systeemleer, en Voorjaarssemester 1979: voor het begeleiden van de studenten bij dit practicum. De gedachten gaan uit naar een W-student met een ruime belangstelling voor (mechanische) trillingsproblemen en die bij voorkeur in het bezit is van het K2-diploma (in het bijzonder: tentamen behaald van 'dynamische systemen' van prof. Rademaker).

Belangstellenden kunnen contact opnemen met prof.dr.ir. M.J. Schouten, W-hoog 3.111, tel. 5181.

■ Degenen die het hogerejaars college Verbrandingsmotoren I (4.530.0) (Inspuit- en verbrandingsverschijnselen bij dieselmotoren) van prof. Van Vollenhoven wensen te volgen, worden verzocht dit bij mevr. Claassen, W-hoog 4.129, op te geven in verband met de vaststelling van een geschikte roosterindeling voor betrokkenen.

■ Het eerste college Kleine Werktuigen (4.503.0) wordt gegeven op donderdagmiddag 14 september van 13.45 - 15.30 uur in zaal W-hoog 04.125.

■ College Analyse van Gereedschapswerktuigen (4.274.0)

Het eerste college Analyse van Gereedschapswerktuigen door ir. J.A.W. Hijink en prof.dr.ir. A.C.H. van der Wolf zal plaatsvinden op dinsdag 12 september (1e en 2e uur) in collegezaal 14a. Degenen die dit college willen volgen, maar op genoemd tijdstip verhinderd zijn, kunnen dit opgeven bij mevr. E. Langstadt, W-hoog 99.126, tel. 5344.

■ College Verspaningstechnologie (4.271.0)

Het eerste college Verspaningstechnologie door dr.ir. J.H. Dautzenberg en prof.dr.ir. A.C.H. van der Wolf zal plaatsvinden op donderdag 14 september (1e en 2e uur) in collegezaal 14a. Bij de aanvang van het college zal in overleg met de studenten worden vastgesteld in welke vorm het college zal worden gegeven. Degenen die dit college willen volgen, maar op genoemd tijdstip verhinderd zijn, kunnen dit opgeven bij mevr. E. Langstadt, W-hoog 99.126, tel. 5344.

■ Cursus Maatschappijwetenschappen

Studenten die het voornemen hebben in het cursusjaar 1978/1979 toetsen af te leggen over de cursus 'Maatschappijwetenschappen' kunnen zich tot uiterlijk 1 oktober a.s. opgeven. De intekenlijsten hangen op het publikatiebord bij de toetsruimte WM (HG 7.02). Zij die reeds 1 of meerdere toetsen hebben afgelegd, behoeven zich niet meer op te geven.

■ College Poedertechnologie 6.641.0

Geïnteresseerden in dit keuzecollege worden verzocht contact op te nemen - uiterlijk 13 september - met ir. H. Piepers, FT-hal, kamer 1.15, tel. 3685.

Elektrotechniek

■ Studenten die het practicum Elektromechanica I hebben gedaan en de tijdens dit practicum ingeleverde verslagen (niet het verslag over de eindproef) nog niet hebben afgehaald, kunnen dit alsnog doen tot uiterlijk 2 oktober op het secretariaat in E-laag. Na deze datum worden alle resterende verslagen vernietigd.

■ Het college 'Hoogspanningstechniek I' nr. 5.355.0, van prof.dr.ir. P.C.T. van der Laan zal beginnen op donderdag 14 september a.s., 3e en 4e uur. Plaats: collegezaal gebouw EEg.

■ Cursus Maatschappijwetenschappen

Studenten die het voornemen hebben in het cursusjaar 1978/1979 toetsen af te leggen over de cursus 'Maatschappijwetenschappen' kunnen zich tot uiterlijk 1 oktober a.s. opgeven. De intekenlijsten hangen op het publikatiebord bij de toetsruimte WM (HG 7.02). Zij die reeds 1 of meerdere toetsen hebben afgelegd, behoeven zich niet meer op te geven.

■ Spreekuur Elektromechanica

In het cursusjaar 1978/1979 houdt lector Schot 's maandagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur spreekuur.

Aanmelding hiervoor dient - eventueel telefonisch - te geschieden bij de secretaresse van de vakgroep Elektromechanica van de afdeling der Elektrotechniek (tel. 3555). Indien men van gedachten wenst te wisselen over de stof van de colleges Elektromechanica, verdient het met het oog op de efficiëntie aanbeveling zich - zo mogelijk - in kleine groepjes aan te melden. Op de maandagmiddag, voorafgaande aan een schriftelijke tentamen-/examenzitting Elektromechanica, wordt voor grotere groepen een bijeenkomst belegd waarop problemen, die bij het bestuderen van de stof voor het tentamen/examen of bij het maken van oefenopgaven (verkrijgbaar bij het bureau centrale studentenadministratie) zijn gerezen, kunnen worden besproken. De aanmelding hiervoor dient eveneens - eventueel telefonisch - te geschieden bij bovengenoemde vakgroepsecretaresse en wel minstens een week van te voren, in verband met het treffen van de nodige voorzieningen.

■ In het kader van de werkbesprekingen zal ir. W. van Veenendaal enige voordrachten houden.

21 september, 14.00 uur, HE 0.14. Tekst: Syllabus III.

De irreversible thermodynamica. Waar ligt het onderscheid tussen thermostatica en thermodynamica? Welke termen moeten nul zijn, wil de thermodynamica van irreversible processen overgaan in de thermodynamica van de reversibele processen?

28 september, 14.00 uur, HE 0.14. Tekst: Syllabus IV 1 t/m 18 *Fluctuaties.* In de klassieke statistische mechanica wordt een systeem afgebeeld in een multidimensionale ruimte en beweegt daar volgens de wetten van de klassieke mechanica. Hoe kan men uit zo'n beweging, die geheel 'volgens het spoorboekje' verloopt, conclusies trekken over fluctuaties in macroscopische grootheden?

5 oktober, 14.00 uur, HE 0.14. Tekst: II en IV 18 e.v.

Het fluctuatie-dissipatiethorema. De eenvoudigste presentatie van het theorema. Toelichting van begrippen uit de theorie van de ruis. Algemene gedaante van het theorema wordt afgeleid uit de statistische mechanica. Discussie over het verdere programma.

Geïnteresseerden kunnen de syllabus van te voren aanvragen bij de spreker, EH 5.13 of tst. 3327.

■ De 'Capita selecta uit de optica' (5.222) beginnen op maandag 25 september, om 8.45 uur in zaal 10. Behandeld worden:
a. Hybride (optisch-elektronische) signaalverwerking (spreker: ir. Wiersma).
b. Wigner-distributies in de optica (ir. Bastiaans).
c. Vectoriële beschrijving van optische systemen (ir. van Weert).
d. Operatorische behandeling van optische systemen (prof. Butterweck).

De deelnemers aan het optische practicum worden te zijner tijd individueel uitgenodigd voor een voorbespreking.

■ Stagevoordracht op dinsdag 12 september

Spreker : R.J.M. Kampschreur
Onderwerp : Plotroutines voor Calcoma-Drumplotter
Uitgevoerd bij : ir. H. Kemper (vakgroep EB)
Tijd : 14.00 uur
Plaats : E-hoog 9.03

■ Stagevoordracht op woensdag 13 september

Spreker : J.A. Verwey
Onderwerp : Onderzoek fase meet-methode lage frequenties
Uitgevoerd bij : A.J.W. Sweep (vakgroep ER)
Tijd : 14.00 uur
Plaats : E-hoog, H.14

■ Stagevoordracht op woensdag 13 september

Spreker : A.P. Dekker
Onderwerp : Het dynamisch meten van de diameterverdeling van regendruppels (distrometers) ten behoeve van propagatie onderzoek
Uitgevoerd bij : ing. K.G. Holleboom (vakgroep EC)
Tijd : 15.00 uur
Plaats : E-hoog, H.14

■ De colleges van prof. v.d. Weg zullen 11 september aanvangen.

■ Het college 5.475 (foutendetectie) wordt verplaatst van donderdag naar vrijdag 1e en 2e uur zaal 9.03.

■ College onderwerpen uit de traagheidstechniek

Wij maken eventuele belangstellenden erop attent dat het bovengenoemde college (nr. 5.305) voor het voorjaar 1979 gepland is. Dit in tegenstelling tot de vermelding in de studiegids van 1977/78, en in overeenstemming met de vermelding in de huidige gids (1978/79).

■ Eisen aan afstudeerders meettechniek incl. traagheidstechniek

In de afdelingsgids Elektrotechniek 1978/79 staat op blz. 77 onder ER 1 achter het vak Bouwstenen v. dig. techn. een dikke punt. Dit had - afgezien van het feit dat dit vak niet gedoceerd wordt - een dunne punt moeten zijn.

■ De (mondelinge) tentamens van het door prof.ir. B. van Dijl gedurende het najaarssemester 1977 voor het laatst gegeven vak Communicatie Theorie (5.280.0) zullen tot uiterlijk 1-1-1979 afgenomen worden. Afspraken via mevr. G. Driever-van Hulsen, HE 12.10, tel. (47) 4840.

ander nieuws

PAGINA VOOR STUDENTENACTIVITEITEN

INDUSTRIA S.G.W. SIMON STEVIN S.S.A. ISIS HOC HABET SIK NAYADE OKTOPUS I EXCALIBUR ICHTHUS INDUSTRIA DEMOS A S.G.W. E.S.V.C.I. JAPIT DEKATE MOUSA H.E. JOHANNES DIDERIK WAALS HOC HABET PUSHAIRA HAJRAA E.S.A.C. TAMAR SIK REDUKTIEBURO E THOMAS MORUS THE ELEPHANTS FELLENOORD TUNA THALATHUS Z.E.S. ASTERIX E.S.M.G. THETA S.S.R.E. TAVERES

Bestuur J.D. v.d. Waals

Mogen wij ons even voorstellen! Wij zijn het bestuur van de studievereniging van de afdeling der Technische Natuurkunde. Van boven naar beneden: Ton Manders, Tom Beumer, Ward Cottaar (secretaris), Frank Niessen, Paul van de Mortel (voorzitter), Det Jacobs (penningmeester).

foto extern

Ook komend studiejaar willen wij wederom ons best doen jullie belangen te behartigen, en het een beetje gezellig te maken op onze afdeling. Als jullie daar aan mee willen werken, dan stellen wij dat bijzonder op prijs. Hoe? Gewoon, kom eens een keer kijken, praten of helpen op de Van der Waalskamer NA 01.69 of op onze ontmoetingsruimte NT 02.01. En als je ons wilt steunen door lid te worden, dan kan dat ook. Onze giro is nr. 1106320 t.n.v. S.V. J.D. v.d. Waals te Eindhoven, en de contributie is slechts f 7,50.

Zondag 10 september.

Op deze zondag worden er in de Studentenkapel aan de Kanaalstraat de volgende diensten gehouden:

om 10.30 uur: voorgangers prof. W. Luypen en pastor P. van Dongen.

om 12.00 uur: voorganger pastor E.Th. Thijs.

Thema: Een nieuw academisch jaar.

In deze dienst willen wij afscheid nemen van de huidige ESK-voorzitter, de heer P. Schram en kennis maken met de nieuwe ESK-voorzitter, de heer H. Bouma.

Cursus Studievaardigheden

In de week van 9 oktober zullen cursussen studievaardigheden starten. Deze cursussen zijn bestemd voor studenten die ontevreden zijn over hun wijze van studeren en voor hen die ondanks gewerkt te hebben niet de verwachte studieresultaten behaalden.

Er is een 'lange' cursus van zeven wekelijkse bijeenkomsten van twee uur en een 'stoomcursus' van vier bijeenkomsten van drie uur.

Er wordt o.m. aandacht besteed aan studieplanning, bestuderen van boeken en dictaten, volgen van colleges, oplossen van vraagstukken en tentamen doen. Door middel van oefeningen wordt geprobeerd tot een beter opnemen en verwerken van de studiestof te komen. Bij het secretariaat bureau studentenpsychologen HG B.03, tel. (47) 2060, kun je meer informatie krijgen. Daar kun je je opgeven tot vrijdag 29 september.

Vervolgreading TM

Wat is de techniek nu zelf?

13 september, aanvang 11.45 uur in collegezaal C7.

Afgelopen week hebben wij het gehad over de effecten van TM. Nu gaan we het hebben over de TM-techniek zelf. Welke principes er aan de werking ten grondslag liggen en de achtergronden.

Deze lezing wordt georganiseerd door het ESK in samenwerking met de stichting onderwijs WCI.

John F. Kennedylaan 3, Eindhoven.

Geopend alle werkdagen van 12.00 - 13.15 uur, en van 17.00 - 19.00 uur.

De Mensa gaat 's avonds om 19.15 uur dicht.

Maandag 11 september

Gebonden groentesoep
Varkenslapje met geflambeerde kersen
Kommers gevuld met gehakt
Sperzieboontjes / gestoofde kool
Gek. aardappelen
Appelmoes
Yoghurt met vanille

Dinsdag 12 september

Kippesoep of toast met kipperagoût
Nasi goreng met 'n vleesgerecht bereidt in ketjap
Kroepoek / gado gado
Ananasburger met tomaat en ananas
Worteltjes
Gek. aardappelen
Kommerssalade
Chocolade / vanilleleva

Woensdag 13 september

Aspergesoep
Niertjes in maderasaus met champignons
Blinde vink - vleessaus
Snijboontjes / mexicaanse groenten
Puree
Wortelsalade
Chipolatapudding

Donderdag 14 september

Gebonden tomatensoep
Wiener schnitzel
Gemengde sla ravigotte saus
Parijse aardappelen
Advocatenvla

Vrijdag 15 september

Mensasoe
Bakjes stooftvis met kaassaus / saucijzen
Spinazie / spruitjes
Gek. aardappelen
Rabarber
Kersenvla

Incidentele wijzigingen voorbehouden.

Thomas-Intro-Weekend

De studentenvereniging Thomas Morus organiseert van vrijdagavond 15 september tot zondagavond 17 september een introductieweekend. Een goede gelegenheid om eens met 'Thomas' kennis te maken.

Met een boot (een oude tjalk) gaan we de kanalen in de omgeving van Eindhoven bevaren. We gaan dan natuurschoon in de buurt opzoeken en twee natuurvrienden van het IVN zullen ons daarbij helpen. Ook kunnen we dan zien wat de invloed van de mens op de natuur is en is geweest.

Het programma bevat o.a. enkele prachtige wandelingen, bezoek aan een mooi stadje, een film, het maken van een werkstuk, toneelstuk of iets anders creatiefs en een gezellige avond aan boord.

De bijdrage per deelnemer voor het weekend zal ca. f 25,- zijn. Voor het weekend kun je je opgeven op de Thomaskamers, daar hangt een intekenlijst. Bovendien is er dinsdagavond 12 september een informatieavond over het weekend (ook op de Thomaskamers, einde benedengang middendeel Studentencentrum, tel. 437634). Je kunt je die avond ook nog voor het weekend opgeven.

lichamelijke vorming en sport

Wie wil voetbal-scheidsrechter worden?

Enieder die scheidsrechter is of dit wil worden en een keer per week in de THE Zaalvoetbalcompetitie wil fluiten wordt verzocht dit kenbaar te maken bij de commissie zaalvoetbal. Dit kan door een berichtje achter te laten in het zaalvoetbal-kastje in de sporthal of contact op te nemen met Hans Spermon of Peter v.d. Berg van de zaalvoetbalcommissie, bereikbaar op elke vrijdagmiddag tussen 16.00 en 17.00 uur in de sporthal. De wedstrijden worden gespeeld van 12.15 tot 14.15 uur op maandag, woensdag, donderdag en vrijdag en bovendien van 20.00 tot 22.00 uur op donderdag.

Nog plaats

Voor de cursussen volleybal (maandag) en skigymnastiek (donderdag) is nog plaats. Aanmelden kan bij de balie in de sporthal.

Zaalhockey competitie

Evenals voorgaande semesters wordt er ook nu weer een zaalhockey competitie georganiseerd. Deelname staat open aan een ieder die in het bezit is van een sportkaart (logisch). Inschrijving is mogelijk

- per team (1 keeper, 4 veldspelers en evt. wisselers), kosten f 10,-
- individueel, kosten f 2,-

Er wordt gespeeld op woensdagavond van 21.00 - 23.00 uur in de ballonhal. Je kunt je opgeven bij de portier van het sportcentrum of eventueel bij ons op de dinsdagavond-training.

Uiterste inschrijvingsdatum woensdag 20 september.

Ons zijn:
G. Schellen, Remuslaan 22, tel. 430755

T. Veringa, Gen van Haersoltelaan 54, tel. 443909.

Atletiekvereniging Asterix

Door een misverstand is informatie over de atletiekvereniging Asterix niet in de eerstejaarskrant opgenomen. Vandaar dat wij ons hier even voorstellen.

Asterix is een gezellige vereniging van ongeveer 25 man, waar zowel de fanatieke wedstrijdathleten als de trimmer goed opgevangen wordt. Asterix houdt twee maal per week training, onder deskundige leiding van Jacques de Mooy. Gedurende de maand september zal er beide keren buiten getraind worden, zowel maandag als woensdag om 17.15 uur op het veld achter de sporthal. Vanaf oktober zal de maandagtraining in de sporthal plaatsvinden om 21.30 uur, terwijl de trainingstijd 's woensdags 17.15 uur blijft.

Eind september zal de jaarlijkse vijfkamp plaatsvinden, met als onderdelen: 200m, 1500m, verspringen, speer- en discuswerpen. Enkele andere activiteiten door het jaar heen zijn: Asterix-cross, Batavierenrace, buitenlandse reis, trainingsweekend(en), Asterix-feest, etc.

Als je belangstelling hebt, kom dan gerust eens langs op een van de trainingen.

NUK-tennis 1978

NUK-tennis, 15, 16 en 17 september te Wageningen.

Inschrijven kan t/m 5 september telefonisch en via de inschrijfformulieren.

Speelsterkteklassen B, C en D. Bel Wicher Boissevain, tel. 08370-15172 of Jan Peter Nap, tel. 08370-10189.

Nargileh

08-09 De Nysa van Nargileh bevindt zich tussen 17.45 en 18.45 uur in kamer 5 van de AOR.

th-berichten

weekblad voor personeelsleden en studenten van de th eindhoven

verschijnt elke vrijdag;
in de vakanties onregelmatig

redactie

harry de bot
jan ummels
joop van dongen (medewerker)
brugt groenevelt (medewerker)

vormgeving en druk

reproductiedienst th eindhoven
de foto's in dit blad zijn, tenzij anders
vermeld, afkomstig van de fotografische
dienst van de the (ctd)

redactie - adres

bureau pers en voorlichting
technische hogeschool eindhoven
W-hal 1.28
postbus 513
eindhoven
tel. (040-47) 2551 / 2441 / 2278

administratie en bezorging

toezending aan *werkstudenten*:
bureau centrale studentenadministratie;
hoofdgebouw, B.12; tel. (040-47) 2509;
interne bezorging
bewakingsdienst, hoofdgebouw: tst. 2097
toezending aan *gepensioneerde th-medewerkers*:
dienst personele zaken; W-hoog, tst. 524
overige aangelegenheden:
redactie-adres (zie hierboven)

kopij

dient (getypt) een week voor de verschijningsdatum (vrijdags 17.00 uur) in het bezit van de redactie te zijn.
advertenties worden niet opgenomen.
lezersbrieven voor de rubriek 'open opinies' (ingezonden stukken) worden geplaatst als ze kort en zakelijk zijn.
alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en eventueel het telefoonnummer van de afzender.
voor overname van (delen van) gesigneerde artikelen gelieve men contact op te nemen met de redactie.
in andere gevallen dient men te vermelden: overgenomen uit th-berichten, weekblad van de th eindhoven.

gupd

th-berichten werkt in het kader van de gemeenschappelijke universitaire persdienst (gupd) samen met de bladen ad valvas (vu), folia civitatis (uva), mare (ru leiden), quod novum (eu rotterdam), tilburgs hogeschoolblad, thd-nieuws (th delft), tht-nieuws (th twente), universiteitskrant (ru groningen), utrechts universiteitsblad en wagenings hogeschoolblad.

Technische films

In het wekelijkse filmprogramma van de studievereniging Thor, J.D. van der Waals en Simon Stevin zijn voor vrijdag 15 september de volgende films gepland:

Icepack:

Racen met opgevoerde personenauto's op de dichtgevroren meren van Scandinavië.

De Gasturbine:

Principe en toepassing van de gasturbines als nieuwe krachtbron voor tal van vervoermiddelen.

De voorstelling begint om 12.55 uur in de grote zaal van het auditorium.

personeelsvereniging

PV internationale fietstocht

Op zondagmiddag 17 september organiseert de PV een fietstocht in de Belgische grensstreek (paspoort of toeristenkaart meenemen). Het startpunt is in de buurt van Luijkgestel. De bedoeling is dat iedereen om 13.00 uur bijeenkomt bij het auditorium van de THE. Vandaar zullen zowel de fietsers als de fietsen naar het startpunt vervoerd worden. De deelname staat open voor iedereen. De afstand van de fietstocht bedraagt ongeveer 35 km. Bij het vertrekpunt kan men kiezen voor een eenvoudige of een moeilijke route.

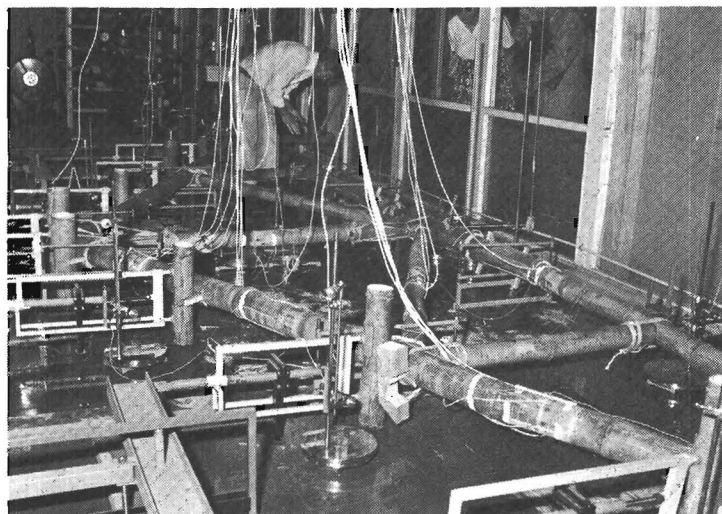
Reis naar Parijs uitverkocht

De belangstelling van de PV-leden voor de reis naar Parijs was zo groot dat ze 30 augustus jl. reeds was uitverkocht. Vanaf die datum is er een wachtlijst aangelegd. Mochten er door bijzondere omstandigheden mensen niet kunnen, dan komen diegenen die op deze lijst staan op volgorde van inschrijving in aanmerking.

Rikken

Op maandag 11 september start de sectie rikken weer met hun wekelijkse rikavond. Om 20.00 uur gaan op die datum de deuren van het PVOC open en dan kan er weer verwoed gerikt worden door de PV-rikkers met hun aanhang. De sectie rikken zou het bijzonder op prijs stellen als er op deze avond veel kijkers aanwezig zouden zijn. Nadat ze zo'n gezellige rikavond hebben meegemaakt, en ze hebben hiervoor belangstelling, kunnen ze zich opgeven als lid van de sectie rikken.

Belastingsproef bamboe

Een reuzenspan van bamboe (lengte acht meter) moest afgelopen weekeinde een forse belasting ondergaan. Pas bij een druk van 25 kg Newton begaf de span het. Dit alles in het kader van een promotie-onderzoek van ir. Jules Janssen (B) naar de constructiemogelijkheden in derde wereldlanden van bamboe. In de W-hal doet ir. Janssen al geruime tijd allerhande sterkteproeven met bamboe.

Buiten een aantal materiële prijzen is het mogelijk een aantal gratis fietstochten te winnen vanaf Luijkgestel naar Eindhoven. U dient zelf voor een eventuele verzekering zorg te dragen. Wanneer Ukel meewerkt lopen we om ongeveer 18.00 - 18.30 uur weer terug te zijn in Eindhoven.

Inschrijving vóór 13 september gewenst i.v.m. het te organiseren vervoer bij de onderstaande voorverkoopadressen.

Kosten PV-leden f 2,- p.p.
Kosten niet-leden f 3,50 p.p.

Voorverkoopadressen

mej. Klink, HG B.12
mevr. Rooyakkers, W-hoog 03.143
mej. Pero, T-hoog 1.09
mej. van Barschot, CTD 01.10
mej. Amelsvoort, NA 01.84
mevr. Dekker, BTD 1.19
mevr. Maas, RC H.9
mevr. Olthof, E-hoog H.07
dhr. van Gennip, Pav. A.38

Mededeling

voor alle secties

Langs deze weg verzoek ik alle sectie-leiders en leidsters die mededelingen hebben bestemd voor de TH-Berichten deze vóór donderdag 12.00 uur bij mij in te leveren. Berichten die ná dat tijdstip worden ingeleverd kunnen de daaropvolgende week niet worden geplaatst.

J.M. Janssen, HG 2.72.

Inbraak PVOC opgelost

De inbraak in het PVOC, de ontmoetingsruimte van de Personeelsvereniging, is door snel werk van de politie opgelost. Bij deze inbraak werden een aantal pas aangeschafte en onmisbare spullen, zoals geluidsapparatuur door de dieven meegepikt. Met uitzondering van de eet- en drinkwa en enkele cassettebandjes is weer alles teruggevonden en zal door de politie aan de PV worden overgedragen.

the agenda

- 08-09 Promotie ir. J.T.H. Lammers
- 15-09 P-examenvergadering afd. T
- P-examenvergadering afd. E
- Promotie ir. J. Zwart
- 19-09 Promotie ir. W. Zijl
- P-examenvergadering afdeling E
- 20-09 P1- en P2-examenvergadering afd. N
- 21-09 P-diploma-uitreiking afdeling E
- 22-09 Promotie ir. J.C. Goedman
- 29-09 Promotie ir. R.J.A. van der Bruggen
- 03-10 Promotie ir. E.C. van Ballegooijen
- 06-10 P-examenvergadering afd. Bdk
- 13-10 Promotie drs. J.A. Landeweerd
- 17-10 Promotie ir. D.A.G. van Oeffelen
- 18-10 K-examenvergadering afd. T
- 19-10 I-examenvergadering afd. B
- 20-10 Intreerede prof.dr. J.T.L. Devreese (afd. N)
- 24-10 Promotie I.G.A. Economopoulos
- 25-10 I-examenvergadering en diploma-uitreiking afdeling E
- I-examenvergadering afd. T
- I-examenvergadering afd. Bdk
- I-examenvergadering afd. E
- 26-10 K-examenvergadering afd. Bdk
- 27-10 Promotie ir. F.J.M.A. Stommels
- I-examenvergadering afdeling W
- 01-11 K- en I-examenvergadering afd. N
- 03-11 Afscheid prof. Hamaker
- 07-11 Promotie drs. J.F. van der Plas
- 10-11 Promotie drs. K. van Harn
- 14-11 Promotie ir. G.E. Alberga
- 17-11 Promotie ir. N. Wiedenhorf
- 21-11 Promotie ir. J.P.M. Wilders
- 24-11 Promotie ir. W.M. Schulte
- 28-11 Promotie U.P. Singh, M.Sc.
- 08-12 Promotie ir. E.W.C. van Groesen
- 12-12 Promotie ir. W.A.J. de Loos
- 13-12 I-examenvergadering afd. Bdk
- 14-12 I-examenvergadering afd. B
- 19-12 Promotie mevr. drs. I.M. Mur-Veeman
- 04-01 I-examenvergadering en diploma-uitreiking afdeling E
- 14-02 P-examenvergadering afdeling E
- K1-examenvergadering afdeling E
- K2-examenvergadering afdeling E
- 16-02 Diploma-uitreiking P en K2 afd. E
- 15-03 I-examenvergadering en diploma-uitreiking afdeling E
- 17-05 I-examenvergadering en diploma-uitreiking afdeling E
- 04-07 P-, K1- en K2-examenvergadering afd. E
- 06-07 Diploma-uitreiking P en K2 afd. E

agenda

- 11-09 12.45 uur, GZ, SG-actueel, Marokkanen in Nederland
- 12-09 12.45 uur, GZ, toneel Plouk
- 13-09 11.45 uur, GZ, lezing: de toekomst van de toekomst, dr. D. van Houten over de komende 25 jaar Nederland
- 13-09 11.45 uur, SZ, muziek: Nico Langenhuijzen Kollektief met geïmproviseerde muziek
- 14-09 20.00 uur, GZ, lezing: als de vrijheid je lief is, Jak v.d. Meulen over de uitbreiding van politiebevoegdheden
- 15-09 14.00 uur, cursus wetenschap en maatschappij voor docenten

Tentoonstelling

Hal hoofdgebouw tot 20 september 'Dutch Design', voorbeelden van vormgeving van de Nederlandse overheid.

PV-agenda

- Kindermiddag: 9 sept.
- Fietstocht: 17 sept.
- Midgetgolftoernooi: 20-21-22 sept.
- Reis Parijs: 27-28-29 okt.
- Dropping: 3 nov.
- Kinderfilms: 7 okt. - 4 nov.
- Carnavalsbal: 10 nov.
- St. Nicolaasviering: 2 dec.
- Kerstkieravond: 15 dec.

(Evt. wijzigingen voorbehouden).